

**Projekto Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0029
„Priemonių, skirtų viešojo sektoriaus statinių gyvavimo ciklo
procesų efektyvumui didinti, taikant statinio informacinį
modeliavimą, sukūrimas“ (BIM-LT projektas)**

**PASIŪLYMAI DĖL TEISĖS AKTŲ
NUOSTATŲ KEITIMO**

Versija v_02

2023 m.

IŽANGA

Dokumentas „Pasiūlymai dėl teisės aktų nuostatų keitimo” yra ND-U2-R4 veiklos „Įvertinti ND projektinių nuostatų komplekto ir jų taikymo veiklos modelio išbandymo rezultatus parengti pasiūlymus dėl esamos situacijos išbandymo metu išnagrinėtų keistinių teisės aktų nuostatų“ rezultatas „Pasiūlymai dėl esamos situacijos išbandymo metu išnagrinėtų keistinių teisės aktų nuostatų“, parengtas projekte Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0029 „Priemonių, skirtų viešojo sektoriaus statinių gyvavimo ciklo procesų efektyvumui didinti, taikant statinio informacinį modeliavimą, sukūrimas“ (toliau ir – BIM-LT projektas). Projektas finansuojamas iš 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 priemonei „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“ skirtų lėšų.

DOKUMENTO STRUKTŪRA

„Pasiūlymų dėl teisės aktų pakeitimo“ dokumentą sudaro:

- I. Dokumento paskirtis
- II. Bendrosios nuostatos
- III. Dėl norminių dokumentų taikymo kilnojamiesiems daiktams
- IV. Dėl teisės aktų formų, kuriomis siūloma reglamentuoti statinio informacinio modeliavimo metodų taikymą ir NSIK taikymą
- V. Dėl teisės aktų, susijusių su statinio gyvavimo cikle duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinimo reikalavimus, šių reikalavimų taikymo atvejų ir tvarkos, pasiūlymų
- VI. Dėl teisės aktų, susijusių su NSIK reglamentavimu, pasiūlymų
- VII. Pasiūlymai dėl Lietuvos respublikos aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. d1-57, „Dėl užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“
- VIII. Pasiūlymai dėl statinio informacinio modelio (BIM) naudos vertinimo ir stebėsenos sistemos metodikos
- IX. Pasiūlymai dėl galiojančių teisės aktų keitimo
- X. Baigiamosios nuostatos

I. DOKUMENTO PASKIRTIS

„Pasiūlymai dėl teisės aktų pakeitimo“ – tai dokumentas, kuriame pateikti siūlymai dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės teisės aktų pakeitimų, parengtų atsižvelgus į projekto Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0029 „Priemonių, skirtų viešojo sektoriaus statinių gyvavimo ciklo procesų efektyvumui didinti, taikant statinio informacinį modeliavimą, sukūrimas“ (BIM-LT) (toliau – BIM-LT projektas) rezultatus – parengtus norminius dokumentus ir kitus dokumentus, siekiant įteisinti statinio informacinio modeliavimo metodų taikymą ir privalomą Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus naudojimą. Dokumentas yra skirtas institucijoms, turinčioms teisėkūros iniciatyvą, siekiant įvykdyti:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugpjūčio 12 d. pasitarimo protokolo Nr. 35 klausimo Nr. 2 „Dėl Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus pasirinkimo“¹ sprendimą, pritarti Aplinkos ministerijos siūlymui įsteigti Lietuvos nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių ir jo valstybinę informacinę sistemą, CCI pagrindu sukurti Lietuvos nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių, kuris naudojant sukurtos Lietuvos nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus valstybinės informacinės sistemos priemones turi būti taikomas visuose viešojo sektoriaus statinių ir (ar) jiems paskirtimi artimų kilnojamųjų daiktų ir su jais susijusių objektų gyvavimo ciklo etapuose kuriamiems ir tvarkomiems duomenims ir (ar) informacijai klasifikuoti, teikti ir gauti, įskaitant šios informacijos teikimą į valstybės informacines sistemas, registrus, kadastrus ir gavimą iš jų, kad šiuos duomenis / informaciją tvarkant dalyvaujantys valstybės ir žinybiniai registrai, valstybės informacinės sistemos ir kiti informacijos šaltiniai būtų suderinti tarpusavyje. Šiuos siūlymus laikyti prioritetiniais ir, atsiradus finansavimo Europos Sąjungos finansinės paramos lėšomis galimybių, sudaryti sąlygas Lietuvos nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus valstybinės informacinės sistemos sukūrimą ir įdiegimą finansuoti minėtomis lėšomis. Įpareigoti Aplinkos ministeriją parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei projektus teisės aktų, suteikiančių įgaliojimus Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai priimti su Lietuvos nacionaliniu statybos informacijos klasifikatoriumi ir jo valstybine informacine sistema susijusius teisės aktus;

2. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano², patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 155 (toliau – Planas), 6.2.22 papunktį, kuriuo Vyriausybė yra įsipareigojusi vykdyti Vyriausybės programos projektą – Tvarūs ir pasiekiami miestai – ir pavedusi Aplinkos ministerijai ir kitoms institucijoms parengti ir patvirtinti teisės aktus, susijusius su statinio informacinio modeliavimo (BIM) metodų taikymu.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

Projekto veiklos grupė parengė ir 2023 m. vasario 24 d. pateikė Projekto veiklos konsultavimo grupei „Pasiūlymus dėl teisės aktų“ (1 priedas), kuriuose buvo pateikti pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatų pakeitimo, siekiant įteisinti statinio informacinio modeliavimo ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus (toliau – NSIK) privalomumą ir taikymą. Kartu su Statybos įstatymo siūlomais pakeitimais buvo pateikti ir pasiūlymai papildyti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 13¹ straipsnį „Mažo ir (ar) vidutinio slėgio dujotiekių projektavimas ir įrengimas“ (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos elektros energijos įstatymo 75 straipsnį „Žemės naudojimas elektros energetikos objektams“ (toliau – Elektros energijos įstatymo pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 42 straipsnį „Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo pagrindai“ (toliau – Elektroninių ryšių įstatymo pakeitimo projektas) nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir NSIK taikymo. Pasiūlymai dėl šių įstatymų pakeitimų buvo parengti atsižvelgiant į tai, kad Statybos įstatymas reglamentuoja tik su statiniu, t. y. su nekilnojamuoju daiktu (pastatu arba inžineriniu statiniu), turinčiu laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus – susijusius statybos teisinius santykius. Pagal Statybos įstatymo nuostatas inžinerinis statinys – tai susisiekimo komunikacijos, inžineriniai tinklai, kanalai, taip pat visi kiti statiniai, kurie nėra pastatai. Savo ruožtu inžineriniai tinklai – statinio statybos sklype (išskyrus statinio vidų) ir už jo ribų nutiesti komunaliniai ar vietiniai vandentiekio, nuotekų šalinimo, šilumos, naftos, dujų ar kito kuro, technologiniai vamzdiniai, elektros perdavimo, energijos ir elektroninių ryšių tinklai kartu su maitinimo šaltiniais ir įrenginiais. Taigi, Statybos įstatymas taikomas tik gamtinių dujų sistemos, elektros energetikos objektų ir įrenginių elektroninių ryšių infrastruktūrų, priskirtinų nekilnojamam turtui, statybos darbams, tačiau Statybos įstatymas netaikomas gamtinių dujų sistemos, elektros energetikos objektų ir įrenginių elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamiesiems daiktams (t. y. gamtinių dujų sistemos kilnojamiesiems daiktams – mažo ir vidutinio slėgio dujotiekiams; elektros energetikos objektų ir įrenginių kilnojamiesiems daiktams – elektros energijos persiuntimui skirtos žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijoms, oro kabelių linijoms, požeminių ir povandeninių kabelių linijoms ir jų technologiniams priklausiniams, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtiems įrenginiams, požeminių kabelių kanalams, linijas laikančioms atramoms ir kitiems technologiniams priklausiniams, taip pat vartotojo elektros įrenginiams; elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamiesiems daiktams – ryšių linijos, kabeliams, ryšių kabelių kanalų sistemoms (toliau – kilnojamieji daiktai).

Pažymėtina, kad kilnojamieji daiktai projektuojami ir įrengiami vadovaujantis šiais teisės aktais:

- pagal Gamtinių dujų įstatymo 13¹ straipsnio 1 dalį mažo ir vidutinio slėgio dujotiečiai projektuojami, įrengiami bei informacija apie įrengtus objektus (techniniai bei buvimo vietos duomenys) skelbiama viešai LR Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, t. y. pagal Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisykles¹;

- pagal Elektros ryšių įstatymo 42 straipsnio 3 dalį ryšių linijos, kabeliai, ryšių kabelių kanalų sistemos projektuojamos pagal Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisykles²;

- pagal Elektros energijos įstatymo 75 straipsnio 1 ir 2 dalis elektros energijos persiuntimui skirtos žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijos, oro kabelių linijos, požeminių ir

¹ LR Energetikos ministro 2016 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. 1-162 „Dėl Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo“ // [1-162 Dėl Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo \(lrs.lt\)](#)

² LR Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 14 d. įsakymas Nr. 1V-978 „Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ // [1V-978 Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patv... \(lrs.lt\)](#)

povandeninių kabelių linijos ir jų technologiniai priklausiniai, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtus įrenginius, požeminių kabelių kanalus, linijas laikančias atramas ir kitus technologinius priklausinius, taip pat vartotojo elektros įrenginiai, laikomi kilnojamaisiais daiktais, išskyrus elektros energetikos objektus, kurie pagal Statybos įstatymą laikytini pastatais, projektuojami, įrengiami ir informacija apie įrengtus objektus ir įrenginius (techniniai ir buvimo vietos duomenys) skelbiama viešai pagal Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisykles³.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, atsižvelgusi iš dalies į 2023 m. vasario 24 d. „Pasiūlymus dėl teisės aktų“ (1 priedas), yra pradėjusi teisėkūros procedūrą, susijusią su statinio informacinio modeliavimo ir NSIK įteisinimu, ir yra parengusi Statybos įstatymo pakeitimo projektą⁴, kuriuo siūloma Statybos įstatymą papildyti 11² straipsniu ir numatyti, kad:

“1. Šiame įstatyme ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais statinio gyvavimo cikle kuriami, tvarkomi, valdomi ir viešinami duomenys skaitmenine forma.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtina Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių ir nustato reikalavimus šio straipsnio 1 dalyje nurodytų skaitmeninių duomenų kūrimui, tvarkymui, valdymui, viešinimui, duomenų struktūrai. Nustatydama šiuos reikalavimus, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nurodo atvejus ir tvarką, kada skaitmeniniai duomenys kuriami, tvarkomi, valdomi taikant skaitmeninimą ir skaitmenizavimą, statinio informacinį modeliavimą ir Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių.

3. Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių tvarko ir (ar) plėtoja Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga.”

Atitinkamai Aplinkos ministerija parengė ir Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektą, Elektros energijos įstatymo pakeitimo projektą ir Elektroninių ryšių įstatymo pakeitimo projektą, kuriuose siūloma papildyti aptariamus įstatymus nuostata, kad *“Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinimo, duomenų struktūros reikalavimus. Nustatydama šiuos reikalavimus, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nurodo atvejus ir tvarką, kada skaitmeniniai duomenys kuriami, tvarkomi, valdomi, naudojami taikant skaitmeninimą ir skaitmenizavimą, statinio informacinį modeliavimą ir Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių, kaip jie apibrėžti Statybos įstatyme”*.

Atsižvelgiant į Statybos įstatymo pakeitimo projektu ir jį lydinčiųjų įstatymų pakeitimų projektais siūlomą statinio informacinio modeliavimo ir NSIK reglamentavimą, į BIM-LT projekto vykdymo metu parengtus norminius dokumentus bei į kitus dokumentus, yra pateikiami teisės aktų projektų pasiūlymai.

Pažymėtina, kad BIM-LT projekto vykdymo metu parengtas norminių dokumentų kompleksas, kurį sudaro dokumentai:

1. BIM-LT vadovas.
2. BIM-LT statinio gyvavimo ciklo procesai ir veiklos modelis.
3. BIM-LT informacijos pateikimo ir valdymo vadovas.
4. BIM-LT brandos ir galimybių lygių sandara.
5. BIM-LT taikymo atvejai.
6. Užsakovo informacijos reikalavimai (EIR).
7. Projekto įgyvendinimo planas (PIP).
8. Sutarties sąlygos dėl statinio informacinio modelio taikymo.

³ LR Energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 1-22 „Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo // [1-22 Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo \(lrs.lt\)](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/51f136f01a2c11ee9f8efaacc26fd687?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=6af02ee6-83fb-41c9-9dcc-c83d98168e85)

⁴ Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 11 1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 271, 28, 33, 34, 40, 47, 49, 51 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11 2, 27 2 straipsniais įstatymo projektas // <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/51f136f01a2c11ee9f8efaacc26fd687?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=6af02ee6-83fb-41c9-9dcc-c83d98168e85>

9. Bendroji duomenų aplinka (CDE) ir jos darbo tvarka.

10. Informacijos pateikimo specifikacija (IPS).

Be aukščiau išvardintų dokumentų buvo parengti dokumentai dėl NSIK, t. y. NSIK ontologijas ir NSIK taikymo vadovas, kurie yra skirti informacijos apie užstatytą aplinką (pastatus, inžinerinius statinius, jų teritorijas ir kt.) klasifikavimui ir identifikavimui. Taip pat parengta metodika dėl BIM naudų vertinimo ir stebėsenos, kuri yra skirta Vyriausybės įgaliojimai institucijai, vykdančiai Statinio informacinio modeliavimo naudų stebėseną.

Išvardintų dokumentų pagrindu yra parengtas šis dokumentas.

III. DĖL NORMINIŲ DOKUMENTŲ TAIKYMO KILNOJAMIESIEMS DAIKTAMS

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.2 straipsnio 7 dalis nustato, kad nekilnojamosioms pagal prigimtį daiktams nustatytos taisyklės gali būti taikomos kilnojamosioms pagal prigimtį daiktams ir atvirkščiai, jeigu tai nustatyta įstatymo arba šalių susitarimu, kai susitarimas neprieštarauja įstatymams. Nors kilnojamųjų daiktų ir nekilnojamųjų objektų (statinių) projekto rengimo procesą reglamentuoja skirtingi teisės aktai, tačiau esminiai projektų rengimo, derinimo ir įforminimo reikalavimai sutampa:

- bendruoju atveju kilnojamųjų daiktų projektų rengimo reikalavimus nustato Elektroninių įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių II¹ skyriaus reikalavimai ir Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių 8 priedo reikalavimai ir kiti teisės aktai;

- bendruoju atveju nekilnojamųjų objektų (statinių) projektų rengimo reikalavimus nustato STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ IV-V-VI-VII skyrių ir 8 priedo reikalavimai ir kiti teisės aktai.

Kilnojamųjų daiktų ir nekilnojamųjų objektų (statinių) projektavimo atvejais, pagal paminėtus teisės aktus, pagrindiniai projektų rengimo reikalavimai ir juos sudarančių dokumentų ir duomenų visuma sutampa (1 lent.).

1 lentelė. Pagrindiniai kilnojamųjų daiktų ir nekilnojamųjų objektų (statinių) projektų rengimo reikalavimai.

Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių II ¹ skyriaus reikalavimai	Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių 8 priedo reikalavimai	STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ IV-V-VI-VII skyrių ir 8 priedo reikalavimai
Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą , kai nėra Taisyklių 2415 punkte nurodytų aplinkybių, sudaro šių dokumentų ir duomenų visuma:	Parengtą mažo ir (ar) vidutinio slėgio dujotiekių įrengimo projektą , kai nėra 7 punkte nurodytų aplinkybių, turi sudaryti šių dokumentų ir duomenų visuma:	I grupės ir (ar) II grupės nesudėtingojo statinio supaprastintą (naujos statybos, rekonstravimo) projektą sudaro:
antraštinis lapas (titulinis);	antraštinis lapas	antraštinis lapas
projekto dokumentų sudėties žiniaraštis; projektuojamo objekto bendrieji rodikliai;	projekto dokumentų sudėties žiniaraštis projektuojamo objekto pagrindiniai techniniai rodikliai (įrenginių ir įtaisų pavadinimai, kiekis, vamzdyno skersmuo, ilgis, dujotiekių projektinis slėgis);	bendrieji duomenys: supaprastinto projekto dokumentų sudėties žiniaraštis; sąrašas dokumentų, kuriais vadovaujantis parengtas supaprastintas projektas
projekto aiškinamoji dalis	projekto aiškinamoji dalis , kurioje pateikiami bendrieji sprendinių duomenys, pagrindžiami ir paaiškinami parengti projektiniai sprendiniai.	aiškinamasis raštas , kuriame nurodoma: projektuojamas statinys (projektuojamų statinių sąrašas, kai projektuojami keli statiniai), statybos rūšis, statinio naudojimo paskirtis [5.23], statybos vieta, projektuojamą (-us) statinį (-ius) apibūdinantys bendrieji statinių rodikliai,

		energinio naudingumo rodikliai (kai tai privaloma [5.1]); inžinerinių tinklų ir (ar) susisiekimo komunikacijų aprašymas (kai šie statiniai projektuojami kaip savarankiški statiniai)
<p>suvestinis inžinerinių tinklų planas galiojančiame topografiniame plane;</p> <p>sklypų planai su suprojektuotais vartotojų elektros tinklais (su koordinatėmis), kurių masteliai ne didesni kaip M1:500, kurie rengiami vadovaujantis ne senesniu kaip 1 metų topografiniu planu, kuris patikslinamas (jei reikia) projekto rengimo metu, arba – ne senesniu kaip 1 metų kadastrinių matavimų planu su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, inžineriniais tinklais, jų eksplikacija ir projektuojamų statinių pagrindiniais matmenimis plane ir aukščiais;</p>	<p>Brėžiniai: suprojektuotų skirstomųjų dujotiekių (su koordinatėmis ir apsaugos zonų ribomis) planai, kurių masteliai ne didesni kaip M1:500 urbanizuotose teritorijose ir ne didesni kaip M1:1000 neurbanizuotose teritorijose, kurie rengiami vadovaujantis ne senesniu kaip 1 metų topografiniu planu, kuris patikslinamas (jei reikia) projekto rengimo metu.</p>	<p>Brėžiniai: sklypo planas (parengtas vadovaujantis faktiškai aktualiū topografiniu planu, kuris supaprastinto projekto rengimo metu prireikus patikslinamas, arba – faktiškai aktualiū kadastrinių matavimų planu) su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija, sutartiniais ženklais, projektuojamų statinių pagrindiniais matmenimis plane ir aukščiais, atstumais tarp statinių ir nuo statinių (skaičiuojant atstumą horizontalioje plokštumoje nuo labiausiai išsikišusių statinio konstrukcijų) iki žemės sklypo ribų, inžinerinių tinklų ir (ar) susisiekimo komunikacijų;</p> <p>architektūriniai (fasado, plano ir pjūvių) brėžiniai (pastatams), o Statybos įstatymo [5.1] nustatytais atvejais, – ir kitiems statiniams)</p>
<p>suprojektuotų kilnojamųjų elektros tinklų ir įrenginių brėžiniai ir elektros tinklų prijungimo prie veikiančio elektros tinklo principinė schema;</p>	<p>dujotiekio išilginis profilis su sankirtų pjūviais.</p> <p>suprojektuoto dujotiekio prijungimo prie veikiančio dujotiekio principinė schema</p> <p>ir k.t.</p> <p>dujotiekio įvedimo į pastatą principinė schema, kai projektuojamas į pastatą įvedamas dujotiekis;</p>	<p>architektūriniai (fasado, plano ir pjūvių) brėžiniai (pastatams), o Statybos įstatymo [5.1] nustatytais atvejais, – ir kitiems statiniams)</p>
<p>projektinė sąmata ir žiniaraščiai;</p>	<p>sąnaudų (medžiagų, įtaisų, įrenginių ir darbų kiekių) žiniaraščiai (užsakovui pageidaujant);</p>	<p>sąnaudų kiekių žiniaraščiai ir</p>
<p>techninės specifikacijos įrenginiams ir medžiagoms;</p>	<p>techninės specifikacijos, kuriose nurodomi reikalavimai gaminiam ir medžiagoms,</p>	<p>techninė specifikacija (statytojui pageidaujant).</p>

	vamzdžiams, įrenginiams, įtaisams ir kt.	
projekto suderinimai, sutikimai, pritarimai;	projekto suderinimai, sutikimai, pritarimai;	Pritarimų, suderinimų sąrašas;
prireikus kiti dokumentai	priedai	priedai

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus faktus nustatytus projektavimo etapo projekto duomenų pateikimo reikalavimų analizės metu ir į kilnojamųjų daiktų projektavimo ir įrengimo praktiką, daroma išvada, kad BIM-LT projekto norminiuose dokumentuose minimos statinio gyvavimo ciklo stadijos taikytinos ir kilnojamųjų daiktų projektams planavimo, projektavimo, statybos ir naudojimo etapuose. Todėl BIM-LT projekto norminiuose dokumentuose vartojama sąvoka “projektas” (kai jis rengiamas dviem etapais, t. y. techninis projektas, darbo projektas ir kai jis rengiamas vienu etapu, t. y. techninis darbo projektas, supaprastintas projektas, įrengimo projektas ir kt.) *de facto* gali būti taikoma visų pastatų, inžinerinių statinių ir kilnojamųjų daiktų, kurie tokiais laikytini pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimą Nr. 1061 „Dėl reikalavimų ir (arba) kriterijų dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo“ nuostatas, projektams“ (toliau – Nutarimas Nr. 1061).

IV. DĖL TEISĖS AKTŲ FORMŲ, KURIOMIS SIŪLOMA REGLAMENTUOTI STATINIO INFORMACINIO MODELIAVIMO IR NSIK TAIKYMĄ

Šiame skyriuje pateikiamas siūlomų teisės aktų formos, kuriomis siūloma tvirtinti statinio informacinio modeliavimo taikymo metodus ir NSIK bei jų taikymą.

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Statybos įstatymo projektą siūlytina papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 įgyvendinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 280), kuriuo būtų suteikiami įgaliojimai aplinkos ministrui patvirtinti Statinio gyvavimo ciklo skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinimo reikalavimus, šių reikalavimų taikymo atvejus ir tvarką (papildant Nutarimą Nr. 280 1.34 papunkčiu).

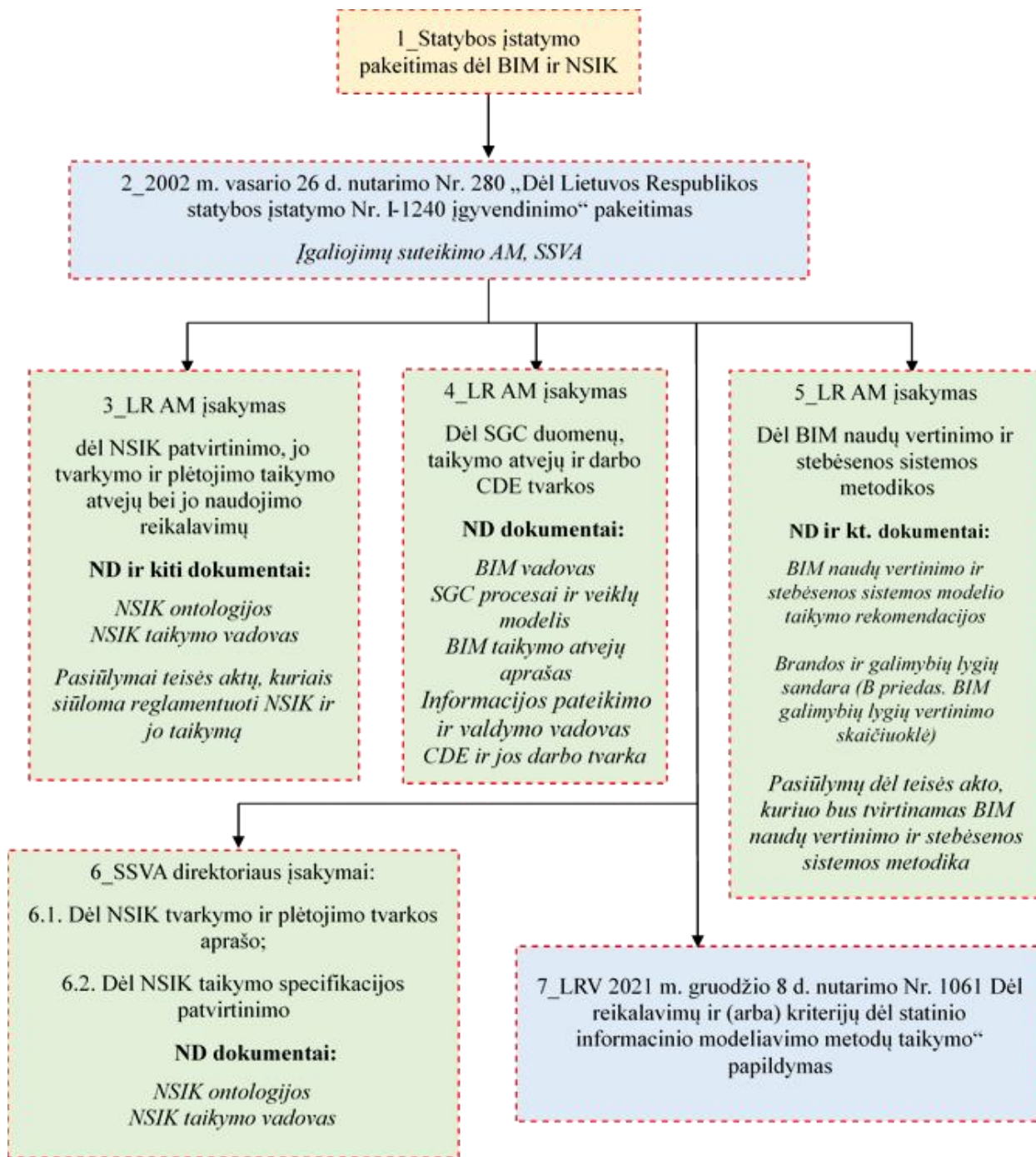
Atsižvelgiant į tai, kad NSIK bus nuolatos tobulinamas ir atnaujinamas, papildant ar keičiant ontologijas, taikymo metodus ir taisykles, tai turės įtakos dažnam teisės akto, kuriuo bus tvirtinamas NSIK, keitimui, todėl siūlytina NSIK tvirtinti ne Vyriausybės nutarimu, o Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu, t. y. aplinkos ministro įsakymu siūloma patvirtinti NSIK ontologijas, privalomus jo taikymo atvejus ir naudojimosi tvarką (papildant Nutarimą Nr. 280 1.35 papunkčiu).

Aplinkos ministro įsakymu siūloma tvirtinti ir Statinio informacinio modeliavimo naudų vertinimo ir stebėsenos sistemos metodiką, kurioje pateikiami pasiūlymai dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo pažangos stebėsenos sistemos ir nurodyti viešojo sektoriaus organizacijų pasiektos pažangos, taikant statinio informacinio modeliavimo metodus, vertinimo būdai. Atitinkamai Nutarimu Nr. 280 turi būti suteikti įgaliojimai aplinkos ministrui patvirtinti šią metodiką.

Siūloma papildyti Statybos įstatymą 11² straipsniu, kurio 3 dalyje yra numatyta pavesti NSIK tvarkymą ir (ar) plėtojimą Vyriausybės įgaliota institucijai ar įstaigai. Atsižvelgiant į tai, kad viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA) vienas iš veiklos tikslų⁵ yra vykdyti su Lietuvos statybos sektoriaus skaitmeninimo priemonių sistemos vystymu susijusias veiklas, būtų tikslinga Vyriausybės įgaliotą įstaigą paskirti SSVA. Tuo tikslu siūlytina papildyti Vyriausybės nutarimo Nr. 280 2 punktą 2.5.28 – 2.5.29 papunkčiais numatant įgaliojimus SSVA tvarkyti ir (ar) plėtoti NSIK, taip pat parengti ir patvirtinti NSIK taikymo specifikaciją, kuri turėtų būti parengta remiantis dokumentu „Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo vadovas“.

Siūlomos teisės aktų formos ir jų ryšys su BIM-LT projekte parengtais dokumentais schematiškai pateiktas 1 paveiksle „Teisės aktų pasiūlymų ir BIM-LT projekte parengtų dokumentų sąsajos“.

⁵ Viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. V-14 „Dėl viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros steigimo akto ir įstatų patvirtinimo“, 6.2 papunktis // [ssva_istatai+steigimo_aktas.pdf](#)

Žymėjimai:

- Įstatymas - LR Vyriausybės nutarimas - LR AM įsakymas -
- Projektas -

1 pav. Teisės aktų pasiūlymų ir BIM-LT projekte parengtų dokumentų sąšajos.

V. DĖL TEISĖS AKTŲ, SUSIJUSIŲ SU STATINIO GYVAVIMO CIKLE SKAITMENINIŲ DUOMENŲ KŪRIMO, TVARKYMO, VIEŠINIMO REIKALAVIMUS, ŠIŲ REIKALAVIMŲ TAIKYMO ATVEJŲ IR TVARKOS PARENGIMU, PASIŪLYMŲ

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymo (toliau - PĮ) paskirtis yra užtikrinti efektyvių ir skaidrių viešųjų pirkimų, taip pat pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų (toliau – pirkimai), ir projekto konkursų atlikimą, reglamentuoti pirkimų valdymo ir atlikimo tvarką, įskaitant pirkimo–pardavimo sutarčių vykdymą ir ginčų sprendimo tvarką, nustato pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę.

Statybos įstatymo paskirtis yra nustatyti visų Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminius architektūros reikalavimus, trečiųjų asmenų interesų apsaugos reikalavimus, statybos techninio normavimo, statybinių tyrimų, statinių projektavimo, statinių projektų ir statinių ekspertizės, statybos, statybos užbaigimo, statinių naudojimo ir priežiūros, griovimo tvarką, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, statinių savininkų (ar naudotojų) ir kitų juridinių ir fizinių asmenų veiklos šioje srityje principus ir atsakomybę. Statybos įstatymo projektu yra papildoma Statybos įstatymo paskirtis numatant reglamentuoti *statinio gyvavimo ciklo skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinio reikalavimus*.

Atsižvelgiant į tai, kas yra išdėstyta, darytina išvada, kad Statybos įstatymas ir jo poįstatyminiai teisės aktai turi reglamentuoti statinio gyvavimo ciklo procesų skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo ir viešinio tvarką, o VPĮ ir PĮ reglamentuoti tik kada statinio informacinio modeliavimo metodų taikymas vykdant pirkimus yra privalomas bei aplinkos ministru suteikti įgaliojimus patvirtinti kartu su technine specifikacija (užduotimi) teikiama užsakovo informacijos reikalavimų formą, kai Vyriausybės nustatyta tvarka yra privalomas statinio informacinio modeliavimo metodų taikymas.

Įsigaliojus Statybos įstatymo projekto pakeitimams, t. y. 11-2 straipsnio 2 daliai, dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo, siūloma aplinkos ministro įsakymu patvirtinti Statinio gyvavimo ciklo procesų skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinio taikant statinio informacinį modeliavimo taikymo atvejus ir tvarką (toliau – SGC procesų duomenų skaitmenizavimo tvarka). Šiuo įsakymu patvirtinta SGC procesų duomenų skaitmenizavimo tvarka turi būti privaloma visiems pirkimo vykdytojams organizuojantiems pirkimus, kuriais perkamos statinio projektavimo ir (arba) kitos paslaugos ir (arba) darbai, kuriems pagal Vyriausybės nustatytus reikalavimus ir (arba) kriterijus taikomi statinio informacinio modeliavimo metodai.

Pažymėtina, kad pirkimo organizatorius, Užsakovo informacijos reikalavimuose turi suformuluoti keliamus reikalavimus statinio projektui, vykdomam taikant statinio informacinį modeliavimą, atsižvelgiant į statybą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, užsakovo poreikius ir statinio ypatumus, statinio informacinio modeliavimo projekto užsakovo, viešųjų pirkimų ar pirkimų dėl projektavimo paslaugų ir statybos darbų įsigijimo dokumentų dalį, informacijos reikalavimus statinio informacinio modeliavimo projekto turiniui ir procesui, užsakovo reikalavimų dalį techninėje specifikacijoje. Pirkimo organizacija, formuluodama užsakovo informacinius reikalavimus privalės vadovautis ne tik Užsakovo informacijos reikalavimų, patvirtintų aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“, nuostatomis, bet ir SGC procesų duomenų skaitmenizavimo tvarka. Pateiktame 2 paveiksle nurodoma Statybos įstatymo, įstatymų,

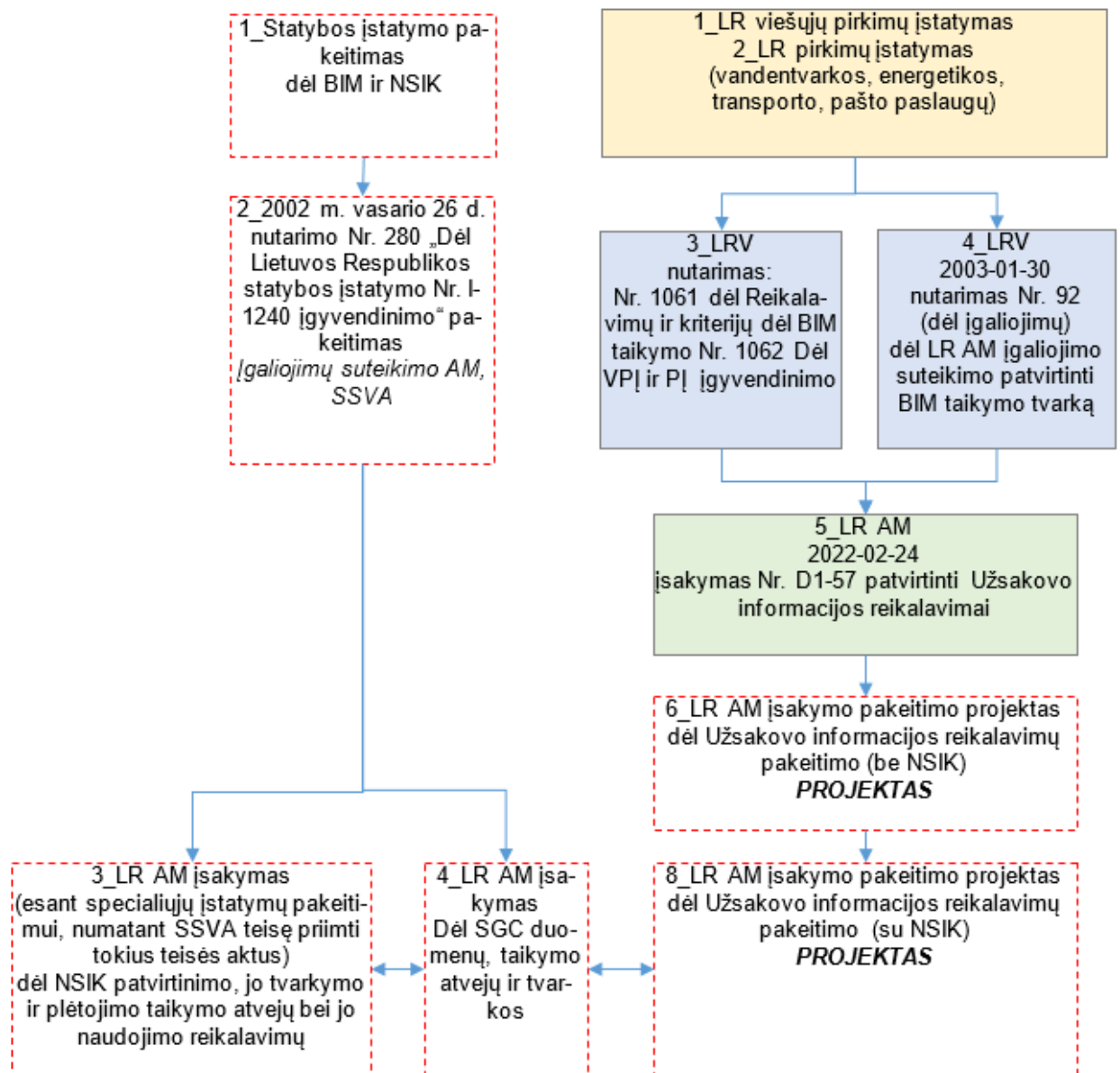
reglamentuojančių viešuosius pirkimus ir jų poįstatyminių teisės aktų, reguliuojančių statinio informacinio modeliavimo metodų ir NSIK taikymą, ryšiai.

SGC procesų duomenų skaitmenizavimo tvarka turi būti rengiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu bei atsižvelgus į Užsakovo informacijos reikalavimų, patvirtintų aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“, nuostatomis. Aptariamame teisės akte yra pateikiamos duomenų ir jų tvarkymo sąvokos, pagrindiniai duomenų skaitmeninimo ir skaitmenizavimo procesai.

Rengiant SGC procesų duomenų skaitmenizavimo tvarką privaloma vadovautis BIM-LT dokumentais: „BIM-LT vadovas“, „BIM-LT statinio gyvavimo ciklo procesų ir veiklų modelis“, „BIM taikymo atvejų aprašas“, „BIM-LT informacijos pateikimo ir valdymo vadovas“, „Bendroji duomenų aplinka ir jos darbo tvarka“, „Informacijos pateikimo specifikacija (IPS)“. Taip pat ir „NSIK taikymo vadovu“. Šiuose dokumentuose pateikti pagrindiniai principai, susiję su statinio gyvavimo ciklu, statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejais, duomenų struktūra taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir NSIK, bei bendrosios duomenų aplinkos, kurioje bus kuriami, tvarkomi ir saugomi duomenys.

Pažymėtina, kad SGC procesų duomenų skaitmenizavimo tvarkoje tikslinga aptarti ir teisinius santykius, susijusius su nuosavybės teisėmis į sukurtą projekto informacijos modelio ir su juo susijusią informaciją, aptarti projekto informacijos modelio viešinimo pagal Statybos įstatymo nuostatas įgyvendinimo ir sukurtų projektų informacijos modelių saugojimo vietą, kai bus išspręsti šio modelio pateikimo valstybinėms informacinėms sistemoms ir registrams klausimai.

Pasiūlymai Statinio gyvavimo ciklo skaitmeninių duomenų kūrimo, tvarkymo, valdymo, viešinimo taikant statinio informacinį modeliavimą taikymo atvejams ir tvarkai bus pateikti dokumente „Pasiūlymai teisės aktui, kuriuo bus reglamentuojami atvejai ir tvarka, kada skaitmeniniai duomenys kuriami, tvarkomi, valdomi taikant statinio informacinį modeliavimą“.

2 pav. Statybos įstatymo, įstatymų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus ir jų poįstatyminių teisės aktų, reguliuojančių statinio informacinio modeliavimo metodų ir NSIK taikymą, ryšiai.

VI. DĖL TEISĖS AKTŲ, SUSIJUSIŲ SU NSIK REGLAMENTAVIMU, PASIŪLYMŲ

Įsigaliojus Statybos įstatymo pakeitimams dėl NSIK reglamentavimo ir siekiant tinkamai reglamentuoti NSIK, aplinkos ministras savo įsakymu turi patvirtinti NSIK ontologijas, jo tvarkymo ir plėtojimo taikymo atvejų bei jo naudojimo reikalavimų tvarką (*siūlomas įsakymo tekstas*):

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 112 straipsnio 2 ir 3 dalimis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 įgyvendinimo“ papunkčiais:

„1. Tvirtinu:

1.1. Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus ontologijas (pridedama);

1.2. Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo tvarką (pridedama).

2. Nustatau, kad nuo 2024 m. privaloma naudoti Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių ypatingųjų statinių kategorijai priklausančių statinių naujos statybos ir rekonstravimo projektavime ir naujoje statyboje ir rekonstravime, kilnojamųjų daiktų įrengimo ir pertvarkymo projektavime ir įrengime, pertvarkyme, kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektavime ir atnaujinime (modernizavime), kai Vyriausybės nustatyta tvarka privalomai turi būti taikomi statinio informacinio modeliavimo metodai.”

NSIK klasių sistemos (ontologijos) yra pateiktos lentelėse charakterizuojančiose objektų ontologijas, jų taikymas paaiškintas dokumente “Nacionalinis statybos informacijos taikymo vadovas. NSIK naudojimosi tvarkos projektas yra pateiktas dokumente „Pasiūlymai teisės aktų, kuriais siūloma reglamentuoti Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių (NSIK) ir jo taikymą“. Taip pat yra tikslinga aptariamoje tvarkoje, vadovaujantis Tarptautinių ir nacionalinių klasifikatorių tvarkymo ir naudojimo valstybės ir žinybiniuose registruose ir valstybės informacinėse sistemose taisyklių⁶ 8 punktu, numatyti tarpžinybinės komisijos ir (ar) darbo grupės sudarymą, siekiant nustatyti ir suderinti poreikį papildyti NSIK ontologijomis, pridėti papildomų lygmenų, juos atitinkančių kodų, jų pavadinimų ir požymių aprašymų. Pavesti komisijos ar darbo grupės sudarymą ir jos veiklos organizavimą SSVA.

Taip pat siūloma papildyti Nutarimo Nr. 1061 1 punktą dėl privalomumo naudoti NSIK:

*“1. Nustatyti, kad reikalavimai ir (arba) kriterijai dėl privalomo statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo ir **Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus naudojimo** aplinkos ministro nustatyta tvarka turi būti nurodyti pirkimo dokumentuose perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams (toliau kartu – pirkimų vykdytojai) tais atvejais, kai perkamos ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių naujos statybos, rekonstravimo projektavimo paslaugos, naujos statybos, rekonstravimo darbai, kilnojamųjų daiktų (elektros energijos persiuntimui skirtų žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijų, oro kabelių linijų, požeminių ir povandeninių kabelių linijų ir jų technologinių priklausinių, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtus įrenginius, požeminių kabelių kanalų, linijas laikančių atramų ir kitų technologinių priklausinių, taip pat vartotojo elektros įrenginių, mažo ir vidutinio slėgio dujotiekių, ryšių linijų, ryšių kabelių, ryšių kabelių kanalų sistemų (toliau – kilnojamieji daiktai)) įrengimo, pertvarkymo projektavimo paslaugos, įrengimo, pertvarkymo darbai, kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektavimo paslaugos, atnaujinimo (modernizavimo) darbai įgyvendinant urbanizuotose teritorijose esančių kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektus, kai statiniai, kilnojamieji daiktai, kvartalai atitinka visas šias nurodytas sąlygas:“*

⁶ [4-171 Dėl Lietuvos profesijų klasifikatoriaus LPK 2012 patvirtinimo \(lrs.lt\)](#)

VII. PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2022 M. VASARIO 24 D. ĮSAKymo NR. D1-57 „DĖL UŽSAKOVO INFORMACIJOS REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO“

VPI 35 straipsnio 2 dalies 13 punkte ir PĮ 48 straipsnio 2 dalies 12 punkte, kurie įsigaliojo 2021 m. gruodžio 1 d., nustatyta, kad pirkimo dokumentuose turi būti nustatyti kriterijai dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo Vyriausybės ir (ar) jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka.

Vyriausybės nutarimu Nr. 1061 nustatyta, kad reikalavimai ir (arba) kriterijai dėl privalomo statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo aplinkos ministro nustatyta tvarka turi būti nurodyti pirkimo dokumentuose perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams tais atvejais, kai perkamos ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių naujos statybos, rekonstravimo projektavimo paslaugos, naujos statybos, rekonstravimo darbai, kilnojamųjų daiktų įrengimo, pertvarkymo projektavimo paslaugos, įrengimo, pertvarkymo darbai, kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektavimo paslaugos, atnaujinimo (modernizavimo) darbai įgyvendinant urbanizuotose teritorijose esančių kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektus, kai statiniai, kilnojamieji daiktai, kvartalai atitinka visas sąlygas dėl statybos skaičiuojamosios kainos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo įgyvendinimo“⁴ 8.3 papunkčiu ir Užsakovo informacijos reikalavimų, patvirtintų Aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Užsakovo informacijos reikalavimai), nuostatomis organizuodamos pirkimus pirkimo organizacijos privalo taikyti statinio informacinio modeliavimo metodus.

Pažymėtina, kad Įsakymas dėl Užsakovo informacijos reikalavimų buvo parengtas remiantis BIM-LT projekto metu parengtais pirminiais norminiais dokumentų pasiūlymais: „Užsakovo informacijos reikalavimais (EIR)“ ir „Projekto įgyvendinimo planu (PIP)“.

BIM-LT projekto komandai atlikus norminių dokumentų (ND) projektinių nuostatų komplekto ir jų taikymo veiklos modelio, šiuo atveju Užsakovo informacijos reikalavimų (EIR) ir Projekto įgyvendinimo plano (PIP), išbandymą, buvo nustatyta, kad dabar galiojančias Užsakovo informacijos reikalavimų formas pirkimo organizacijai sudėtinga užpildyti; neaišku kokioje lentelėje kokią informaciją reikia pateikti; nenumatyta, kaip bus sprendžiami šalių tarpusavio santykiai; neprašyti statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejų ir statinio gyvavimo ciklo procesai; nėra tikslinga privalomai pildyti visas lentelių grafai, jeigu užsakovui, įvertinus pirkimo objektą, to nereikia.

Taip pat buvo pateikti pasiūlymai dėl Užsakovo informacijos reikalavimų papildymo: 1) nustatyti pareigą užsakovui užpildyti tam tikrus reikalavimus ir, atsižvelgiant į pirkimo objektą, pasirinkti kokius lentelės punktus užsakovas turi užpildyti jam reikalingais reikalavimais; 2) turi būti apibrėžta, kuris projekto dalyvis yra atsakingas už konkrečius statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejus konkrečiose stadijose; 3) papildyti atsakomybių matricą atsakingų šalių žymėjimu; 4) apibrėžti minimalius reikalavimus, kad kai užsakovas įsigys turto informacijos modelį, projekto informacinio modelio informaciją būtų galima panaudoti (suderinamumo užtikrinimas).

BIM-LT projekto komanda išbandymo metu įvertino tiekėjo pildomą Projekto įgyvendinimo plano (PIP) dokumentą, kuris yra naujas dokumentas viešųjų pirkimų proceso kontekste. Išbandymo metu nustatyta, kad sudėtinga suprasti kaip turi būti pildomos dokumento lentelės. Išbandymo metu taip pat nustatyta, kad šis dokumentas yra reikalingas siekiant tinkamai įgyvendinti projekto tikslus ir taikyti statinio informacinio modeliavimo metodus. Buvo pasiūlyta

papildyti dokumentą papildomomis lentelių grafomis, kuriose nurodoma, kad tiekėjas, nekeisdamas užsakovo informacijos reikalavimų esmės ir apimties, detalizuos, kaip jis įgyvendins užsakovo pateiktus informacijos reikalavimus.

Pažymėtina, kad VPI ir PI nuostatos nereglamentuoja tiekėjo pasiūlymo formos turinio, tačiau nustato pareigą pirkimo organizacijai nurodyti pasiūlymų rengimo reikalavimus (VPI 35 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Remiantis išdėstytu ir atsižvelgiant į tai, kad pirkimo dokumentuose turi būti nustatyti kriterijai dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo Vyriausybės ir (ar) jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka, yra tikslinga nustatyti Užsakovo informaciniuose reikalavimuose tiekėjui pasiūlymo dalies, kuria tiekėjas pateikia pirkimo organizacijos prašomą informaciją dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo, formą, t. y. Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo planą.

Po išbandymo buvo patikslinti ND dokumentai ir parengtos dokumentų galutinės versijos: „Užsakovo informacijos reikalavimai (EIR)“ ir „Projekto įgyvendinimo planas (PIP)“, taip pat parengtas norminis dokumentas – „Sutarties sąlygos dėl statinio informacinio modeliavimo taikymo“. Šių dokumentų pagrindu siūlytina tikslinti AM ministro įsakymą dėl Užsakovo informacijos reikalavimų. Įsakymą dėl Užsakovo informacijos reikalavimų siūloma dėstyti nauja redakcija, nes keičiama ir tikslinama daugiau nei pusė jo nuostatų.

Atsižvelgus į BIM-LT projekte atlikto išbandymo rezultatus, siūloma patikslinti Užsakovo informacijos reikalavimų dokumento pavadinimą į „Užsakovo informacijos reikalavimų rengimo tvarkos aprašas ir viešojo pirkimo ar pirkimo, kuriuo perkamos statinio projektavimo ir (arba) kitos paslaugos ir (arba) darbai, kuriems taikomi statinio informacinio modeliavimo metodai, sutarties sudarymo reikalavimų tvarkos aprašas“ (toliau – EIR rengimo tvarkos aprašas). Naujos redakcijos Užsakovo informacijos reikalavimus sudaro:

1. EIR rengimo tvarkos aprašo 1 priedas „Užsakovo informacijos reikalavimų suvestinė”.
2. EIR rengimo tvarkos aprašo 2 priedas „Užsakovo informacijos reikalavimai” (tekste dar vadinama – Užsakovo informacijos reikalavimų forma (Aprašo 2 priedas)). Šis priedas yra parengtas sujungus Užsakovo informacijos reikalavimų 1 priedą “Statinio projekto informacija” ir 2 priedą “Informacija apie statinio informacinio modeliavimo projektą” į vieną dokumentą ir jį sudaro:
 - a. 1 lentelė „Statinio projekto informacija“
 - b. 2 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo reikalavimai paslaugoms, valdymui ir technologijoms“
 - c. 3 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejų aprašai“
 - d. 4 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo bendrosios informacijos išvystymo lygio (LOD) gairės“
 - e. 5 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo informacijos išvystymo lygio (LOD) reikalavimai“
 - f. 6 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo geometrijos detalumo lygio (LOG) reikalavimai“
 - g. 7 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo informacijos detalumo lygio (LOI) reikalavimai“
 - h. 8 lentelė „Duomenų vardijimo taisyklės, reikalavimai, standartai“
3. EIR rengimo tvarkos aprašo 3 priedas „Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo planas” (tekste dar vadinama – Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo planas forma (Aprašo 3 priedas)):
 - a. 1 lentelė „Statinio projekto ir tiekėjo informacija“
 - b. 2 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo reikalavimų paslaugoms, valdymui ir technologijoms įgyvendinimo planas“
 - c. 3 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejų įgyvendinimo planas“

- d. 4 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo bendrosios informacijos išvystymo lygio (LOD) gairių įgyvendinimo planas“
- e. 5 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo informacijos išvystymo lygio (LOD) reikalavimų įgyvendinimo planas“
- f. 6 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo geometrijos detalumo lygio (LOG) reikalavimų įgyvendinimo planas“
- g. 7 lentelė „Statinio informacinio modeliavimo informacijos detalumo lygio (LOI) reikalavimų įgyvendinimo planas“
- h. 8 lentelė „Duomenų vardijimo taisyklių, reikalavimų, standartų įgyvendinimo planas“

4. Papildomi naujais priedais:

4.1. EIR rengimo tvarkos aprašo 4 priedu „Pavyzdinis statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejų rinkinys ir jų susiejimas su statinio gyvavimo ciklo etapais ir etapų stadijomis“

4.2. EIR rengimo tvarkos aprašo 5 priedu „Nacionalinio statybos informacijos klasifikatorius“, kurį sudaro:

4.2.1. 1 lentelė „Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo apimties statinio informaciniam modeliui rekomendacijos“

4.2.2. 2 lentelė „Informacijos reikalavimai projekto / turto (PIM/AIM) informacijos modeliui bendrojoje duomenų aplinkoje (CDE) pagal NSIK“

4.2.3. 3 lentelė „Informacijos reikalavimai SGC etapuose grafika grįstoms informacinio modelio dalims pagal NSIK“.

EIR rengimo tvarkos aprašo 2 priede "Užsakovo informacijos reikalavimai" ir 2 priede "Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo planas" formose atsisakoma reikalavimo aprašyti statinio projektą, pateikti papildomą statinio projekto informaciją bei pateikti statinio projekto žymes. Patikslintoje EIR tvarkos aprašo 1 priedo formoje užsakovas turės nurodyti užsakovo pavadinimą, tikslų statinio projekto pavadinimą, žemės sklypo (pastato) adresą arba projektuojamo statinio vietą, projekto tikslus ir užpildyti grafą „Užsakovo informacijos reikalavimų (EIR) ir Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo plano (PIP) turinio pildymo atsakomybės“. Užsakovas, pildydamas Užsakovo informacijos reikalavimų (EIR) ir Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo plano (PIP) turinio pildymo atsakomybės formos, turi vadovautis Užsakovo informacijos reikalavimų suvestine. Užsakovas, pildydamas grafą „Užsakovo informacijos reikalavimų (EIR) ir Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo plano (PIP) turinio pildymo atsakomybės“, turi vadovautis Užsakovo informacijos reikalavimų suvestine, kurioje pažymėti reikalavimai, kuriuos užsakovas privalo užpildyti ir negali prašyti tiekėjo užpildyti ar nurodyti galimybę detalizuoti.

Patikslintoje Užsakovo informacijos reikalavimų formoje yra atsisakoma detalizuoti Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo programą, o grafoje „Statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejai, suderinti su statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo programa (kalendoriniu grafiku), jų susiejimas su statinio gyvavimo ciklo etapais ir etapų stadijomis“ vietoje 33 statinio informacinio modelio taikymo atvejų yra nurodomi 8 būtinieji taikymo atvejai, kuriuos užsakovas privalo užpildyti, taip pat užpildyti EIR tvarkos aprašo priedą „Statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejų aprašai“. Kitus taikymo atvejus, kurie išdėstomi EIR tvarkos aprašo priede „Pavyzdinis statinio informacinio modeliavimo taikymo atvejų rinkinys ir jų susiejimas su statinio gyvavimo ciklo etapais ir etapų stadijomis“, užsakovas pildo pagal poreikį.

EIR rengimo tvarkos aprašo 2 priedas yra papildytas naujais reikalavimais: Pareigomis ir atsakomybėmis valdant projekto informacijos modelio – Atsakomybių matrica bei Projekto informacijos modelio rengimo ir informacijos pateikimo planu ir Informacijos atvaizdavimo standartais. Reikalavimai turto informacijos modeliui turi būti nurodyti grafose: turto informacijos

modelio (AIM) poreikis, projekto informacinio modelio ir turto informacinio modelio informacijos suderinamumo strategija bei projekto informacinio modelio duomenų migracija į turto informacinį modelį.

EIR rengimo tvarkos apraše yra pateikta ir naujos redakcijos Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo plano (PIP) forma (anksčiau ši forma vadinosi Statinio informacinio modeliavimo projekto preliminarusis vykdymo planas (PIP)). Atveju, kai užsakovas nepateikia atitinkamų reikalavimų Užsakovo informacijos reikalavimai formoje, užsakovas įpareigoja tiekėją užpildyti Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo plano formą, pateikiant informaciją apie atitinkamą punktą, nurodytą Užsakovo informacijos reikalavimai formoje. Taip pat, tiekėjas, esant poreikiui (nekeisdamas užsakovo reikalavimų esmės ir apimties), gali detalizuoti užsakovo reikalavimų įgyvendinimo būdą, pateikiant papildomą informaciją, reikalingą atitinkamo reikalavimų punkto įgyvendinimui, kurią tiekėjas įrašo į papildomas tuščias punkto grafas.

EIR rengimo tvarkos apraše siūloma:

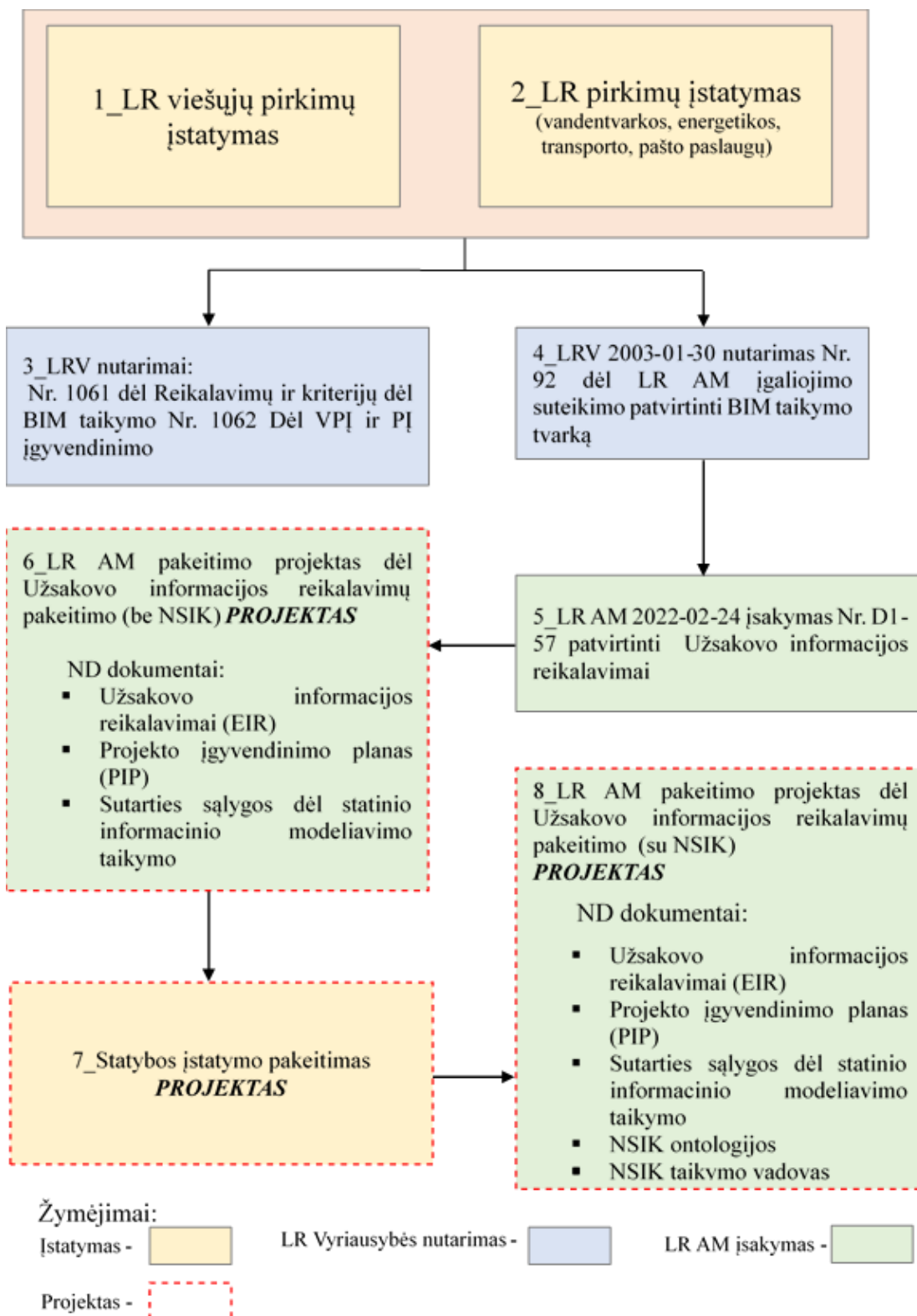
- išbraukti sąvoką „informacijos modelis“, kurios turinys atitinka kitos sąvokos „statinio informacinis modelis“ turinį;

- patikslinti sąvokos pavadinimą „Statinio informacinio modeliavimo projekto preliminarusis vykdymo planas“ į „Statinio informacinio modeliavimo projekto įgyvendinimo planas“;

- patikslinti sąvoką „Statinio informacinis modeliavimas“ išbraukiant žodžių junginį „ir priimti teisingus sprendimus“, t. y. Statinio informacinis modeliavimas – statomo turto bendrinamosios skaitmeninės pateikties sukūrimas ir taikymas siekiant pagerinti jo projektavimą, statybą, naudojimą ir priežiūrą;

- papildyti nauja sąvoka: Susietas informacijos modelis – informacijos modelis, susidedantis iš sujungtų, bet atskirų individualių statinio informacinių modelių.

Tuo atveju, jeigu EIR rengimo tvarkos aprašas (be NSIK nuostatų taikymo ir priedo „Nacionalinio statybos informacijos klasifikatorius“) bus patvirtintas iki bus Lietuvos Respublikos Seime priimtos ir įsigalios Statybos įstatymo nuostatos dėl privalomojo NSIK taikymo, yra tikslinga papildyti EIR rengimo tvarkos aprašą nuostatomis dėl NSIK taikymo bei priedu „Nacionalinio statybos informacijos klasifikatorius“. Įsakymo “Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo” keitimo schema yra pateikta 2 paveikslėlyje Užsakovo informacijos reikalavimų reglamentavimo schema”.

3 pav. Užsakovo informacijos reikalavimų reglamentavimo schema.

VIII. PASIŪLYMAI DĖL STATINIO INFORMACINIO MODELIO (BIM) NAUDOS VERTINIMO IR STEBĖSENOS SISTEMOS METODIKOS

Statybos įstatymo 11¹ straipsnyje „Statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką įgyvendinanti įstaiga“ 1 dalyje ir 2 dalies 7-8 punktuose yra nustatyta, kad statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką pagal Statybos įstatyme nustatytą kompetenciją įgyvendins Vyriausybės įgaliota įstaiga, kuri atlieka šias funkcijas: kuria, tvarko, plėtoja priemones ir (ar) paslaugas, reikalingas statybos sektoriui skaitmeninti, statinio informacinio modeliavimo metodu taikymo plėtrai, jų naudai vertinti ir stebėti; vykdo statybos ir su juo susijusiuose sektoriuose vykstančių procesų stebėseną ir vertinimą, atsižvelgdama į statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo poreikius, rengia ir teikia pasiūlymus politiką formuojančioms institucijoms dėl statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo.

Atsižvelgiant į šias funkcijas pakartotinai siūlytina papildyti Statybos įstatymo 11¹ straipsnio 2 dalį, numatant šios institucijos veiklą papildyti dar viena funkcija – atlikti viešojo sektoriaus turto investicinių projektų, kuriuose taikomas statinio informacinis modeliavimas, stebėseną aplinkos ministro nustatyta tvarka. Institucijos, įgyvendinančios viešojo sektoriaus turto investicinius projektus, privalo teikti duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka statinio informacinio modeliavimo taikymo viešajame sektoriuje stebėsenai:

„Papildyti 11¹ straipsnio 2 dalies 12 punktą:

„12) atlieka viešojo sektoriaus turto investicinių projektų, kuriuose taikomas statinio informacinis modeliavimas, stebėseną aplinkos ministro nustatyta tvarka;“.

Ankstesnę 11¹ straipsnio 2 dalies 12 punktą laikyti 13 punktu.

Papildyti 11¹ straipsnio 3 dalimi:

„3. Institucijos, įgyvendinančios viešojo sektoriaus turto investicinius projektus, privalo teikti duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka.“.

Ankstesnę 11¹ straipsnio 3 dalį laikyti 3 dalį.“

Papildžius Statybos įstatymą nuostata dėl Vyriausybės įgaliotai įstaigai atlikti viešojo sektoriaus turto investicinių projektų, kuriuose taikomas statinio informacinis modeliavimas, stebėseną aplinkos ministro nustatyta tvarka, yra tikslinga Nutarimu Nr. 280 įgalioti aplinkos ministrą patvirtinti Statinio informacinio modeliavimo naudų vertinimo ir stebėsenos sistemos metodiką.

Statinio informacinio modeliavimo naudų vertinimo ir stebėsenos sistemos metodiką (toliau – Metodika) sudaro BIM-LT norminiai dokumentai: „BIM naudų vertinimo ir stebėsenos sistemos modelis“, „BIM naudų vertinimo ir stebėsenos sistemos modelio taikymo rekomendacijos“, „BIM-LT brandos ir galimybių lygių sandara“ galutiniai pasiūlymai”.

Metodika yra skirta Vyriausybės įgaliotai institucijai, vykdančiai Statinio informacinio modeliavimo taikymo stebėseną (Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 11¹ 2 dalies 6 ir 8 punktas), ir statybos dalyviams, kurie pagal Vyriausybės nutarimą Nr. 1061 privalo taikyti statinio informacinio modeliavimo metodus projektuojant ir statant viešojo sektoriaus statinius ir (ar) jiems paskirtimi artimus kilnojamosius daiktus (Nutarimas Nr. 1061). Metodika turi būti patvirtinta aplinkos ministro, kuriam Statybos įstatymo nuostatomis turi būti suteikti įgaliojimai tai atlikti, įsakymu. Vyriausybės įgaliota vykdyti stebėseną įstaiga pagal teises ir pareigas įtvirtintas Statybos įstatymo 11¹ straipsnyje:

- palaiko statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo vertinimo priemones: klausimynus ir juose pateiktiems duomenims vertinti skirtas el. skaičiuokles;
- renka viešojo sektoriaus įmonių/organizacijų teikiamus statinio informacinio modeliavimo taikymo duomenis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos patvirtintame *Statinio informacinio modeliavimo metodologijos diegimo viešajame sektoriuje veiksmų*

plane 2023–2029 metams (toliau ir – Veiksmų planas) nustatytais terminais. Veiksmų planas bus tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu ir įgyvendins Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos”, 133.4 papunktį, t. y. stiprinti “<...> skaitmeninės politikos formavimą ir skaitmeninės rinkos plėtrą (įtraukdami ir naujas viešojo administravimo, ir privataus sektoriaus sritis: statinio informacinio modelio įteisinimą, atskirų statybos procedūrų skaitmenizavimą <...>”. Nurodytu dokumentu siekiama užtikrinti nuoseklų statinio informacinio modeliavimo metodų diegimą Lietuvos Respublikos viešajame sektoriuje sukuriant teises, administracines ir organizacines prielaidas plėtoti šių metodų taikymą įgyvendinant viešojo sektoriaus turto plėtros investicinius projektus **bei** naudojant ir valdant viešąjį turtą.

- konsultuoja viešojo sektoriaus organizacijas, vykdančias investicinius turto plėtros projektus, teikia joms metodinę pagalbą statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo stebėsenos priemonių taikymo klausimais.

Metodika parengta atsižvelgiant į *Veiksmų plano* nustatytus tikslus, uždavinius ir priemones. Metodika gali būti atnaujinama atsižvelgiant į Veiksmų plano pakeitimus ir pildoma naujais uždaviniais, kurių sprendimas reikalingas BIM metodų taikymo plėtrai, atitinkamai koreguojant stebėsenos sistemos rodiklių rinkinius.

Pasiūlymai teisės aktui dėl Metodikos turinio yra išdėstyti dokumente „Pasiūlymai teisės akto, kuriuo bus tvirtinama Statinio informacinio modeliavimo naudų vertinimo ir stebėsenos sistemos metodiką, projektui“.

IX. PASIŪLYMAI DĖL GALIOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ KEITIMO

Atsižvelgiant į sprendimus, priimtus derinant su PVKG pirminius pasiūlymus dėl teisės aktų nuostatų keitimo (versija v0.3), buvo siūlomos ir suderintos trys dokumentų grupės BIM-LT dokumentų nuostatų integravimui į esamus teisės aktus:

- I grupės dokumentai, kuriuose bus integruotos BIM-LT skaitmeninimo priemonių sistemos nuostatos;
- II grupės dokumentai, kuriuose galimai bus pateiktos nuorodos į BIM-LT norminius dokumentus;
- III grupė dokumentų, kuriuose pakeitimai galimai nebus vykdomi.

Dokumentai, kuriuose bus integruotos BIM-LT skaitmeninimo priemonių sistemos nuostatos ir galimai bus patiktos nuorodos į BIM-LT norminius dokumentus pateikti 2 lentelėje. Dokumentai, kuriuose šiame etape nebus atlikti pakeitimai ir nebus pateiktos nuorodos į BIM-LT norminius ir kitus dokumentus pateikti 3 lentelėje.

2 lentelė. Teisės aktai, kurie turi būti keičiami, siekiant įteisinti statinio informacinio modelio metodų taikymą ir privalomą Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus naudojimą.

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas, nuoroda	Keitimo tikslas	Keitimo apimtis / nuoroda
1(2)	Lietuvos Respublikos statybos įstatymas I-1240 Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (e-tar.lt)	Įstatymo pakeitimas nustatant NSIK privalomumą ir statinio informacinio modeliavimo taikymo reikalavimus	Pakeitimai išdėstyti Statybos įstatymo projekte: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/51f136f01a2c11ee9f8efaacc26fd687?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=6af02ee6-83fb-41c9-9dcc-c83d98168e85
2(101)	Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas VIII-1973 Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas (lrs.lt)	Įstatymo pakeitimas nustatant NSIK privalomumą ir statinio informacinio modeliavimo taikymo reikalavimus	Pakeitimai išdėstyti Gamtinių dujų įstatymo projekte: Dėl Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 13 1 straipsnio pakeitimo projekto (lrs.lt)
3	Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas IX-2135 Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (lrs.lt)	Įstatymo pakeitimas nustatant NSIK privalomumą ir statinio informacinio modeliavimo taikymo reikalavimus	Pakeitimai išdėstyti Elektroninių ryšių įstatymo projekte: Dėl Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 2, 42 straipsnio pakeitimo įstat... (lrs.lt)
4(99)	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas	Įstatymo pakeitimas nustatant NSIK privalomumą ir statinio informacinio	Pakeitimai išdėstyti Elektros energetikos įstatymo projekte:

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas, nuoroda	Keitimo tikslas	Keitimo apimtis / nuoroda
	Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 75 straipsnio pakeitimo įsta... (lrs.lt)	modeliavimo taikymo reikalavimus	Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 75 straipsnio pakeitimo įsta... (lrs.lt)
5	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas I-1491 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (lrs.lt)	Nustatyta prievolė taikyti BIM Vyriausybės nustatytais atvejais	Pakeitimai išdėstyti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatyme (priimtas ir galiojantis): XIV-251 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 35 straipsnio pakeitimo įstatymas (e-tar.lt)
6(87)	Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas XIII-328 Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų ... (lrs.lt)	Nustatyta prievolė taikyti BIM Vyriausybės nustatytais atvejais	Pakeitimai išdėstyti Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo pakeitimo įstatyme (priimtas ir galiojantis): XIV-252 Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų ... (e-tar.lt)
7 (22)	STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ D1-738 Dėl statybos techninio reglamento STR1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ p... (lrs.lt)	Reglamento pakeitimas nustatant statinio informacinio modeliavimo ir NSIK taikymo reikalavimus	Statybos techninį reglamentą STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ papildyti punktu: <i>“10². Projektas Statybos įstatymo [5.1] 11² straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais turi būti parengtas taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir naudojant Aplinkos ministro patvirtintą Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių.”</i>
8 (27)	STR 1.05.01:2017 Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas.	Reglamento pakeitimas nustatant statinio informacinio modeliavimo ir NSIK taikymo reikalavimus	Statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017 “Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas, nuoroda	Keitimo tikslas	Keitimo apimtis / nuoroda
	<p>Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas</p> <p>D1-878 Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užba... (lrs.lt)</p>		<p>pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas” papildyti sąvokomis “<i>statinio informacinis modeliavimas</i>”, “<i>projekto informacijos modelis</i>”, <i>antrajame skirsnyje “Projekto rengimo etapai” pakeisti sąvoką “etapai” į “stadijas”</i></p> <p>ir reglamentą papildyti punktu:</p> <p><i>“11.4.4¹. projekto, parengto taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir naudojant Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių, projekto informacijos modelis teikiamas elektroniniu formatu;”</i></p>
9(26)	<p>STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“</p> <p>D1-848 Dėl statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“... (lrs.lt)</p>	Reglamento pakeitimas nustatant statinio informacinio modeliavimo ir NSIK taikymo reikalavimus	<p>Statybos techninį reglamentą</p> <p>STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ papildyti punktu:</p> <p><i>5.1¹. nustatyta tvarka parengtą ir patvirtintą (kai tai privaloma) statinio informacinio modeliavimo metodus ir naudojant Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių, projekto informacijos modelis teikiamas elektroniniu formatu, kaip numatyta Užsakovo informacijos reikalavimuose;”</i></p> <p>2. 1 priedas “<i>Statybos darbų sritys</i>” keičiamas suderinant su NSIK</p>
10(21)	<p>STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“</p> <p>D1-713 Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo (lrs.lt)</p>	Reglamento pakeitimas susijęs su NSIK reikalavimais	<p>Statybos techninio reglamento</p> <p>STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ naują redakciją išdėstyti suderinant su NSIK</p>

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas, nuoroda	Keitimo tikslas	Keitimo apimtis / nuoroda
11(28)	<p>Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatai</p> <p>534 Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo (lrs.lt)</p>	<p>Dokumento suderinimas su NSIK privalomumu</p>	<p>LR Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų 32.1.9. ir 32.2.9. punktus papildyti:</p> <p><i>“32.1.9. užpildoma žemės sklypo kadastro duomenų forma naudojant suderintus su Aplinkos ministerija kadastro tvarkytojo parengtus ir patvirtintus klasifikatorius, taip pat Aplinkos ministro patvirtintus klasifikatorius;”</i></p> <p><i>“32.2.9. užpildomos statinių kadastro duomenų formos pagal kadastro tvarkytojo parengtus (suderinus su Aplinkos ministerija) ir patvirtintus klasifikatorius, taip pat Aplinkos ministro patvirtintus klasifikatorius;”</i></p> <p>LR Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų 3 priedas <i>“Pastatų pagrindinė naudojimo paskirtis”</i> patikslinti suderinant su NSIK</p>
12(100)	<p>Energetikos ministro įsakymas <i>“Dėl elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo”</i></p> <p>1-22 Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo (lrs.lt)</p>	<p>Dokumento pakeitimas nustatant statinio informacinio modeliavimo ir NSIK taikymo reikalavimus</p>	<p>Energetikos ministro įsakymą <i>“Dėl elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo”</i> papildyti šiais punktais:</p> <p><i>“24³. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas rengiamas įrengiant, remontuojant, rekonstruojant, modernizuojant kilnojamuosius elektros energetikos objektus ir įrenginius, išskyrus Taisyklių 24⁴ punkte nurodytus atvejus. Vyriausybės nustatytais atvejais rengiamas Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekto informacijos modelis (įstatymo nustatytais atvejais), taikant statinio informacinio modeliavimo metodus naudojant Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių.”</i></p> <p><i>“24⁶.13¹. projekto informacijos modelis, parengtas taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir naudojant Nacionalinį statybos informacijos</i></p>

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas, nuoroda	Keitimo tikslas	Keitimo apimtis / nuoroda
			<i>klasifikatorių, teikiamas elektroniniu formatu;”</i>
13(103)	Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės 1-162 Dėl Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo (Irs.lt)	Dokumento pakeitimas nustatant statinio informacinio modeliavimo ir NSIK taikymo reikalavimus	Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės papildyti šiuo punktu: <i>“2¹. Mažo ir (ar) vidutinio slėgio dujotiekių įrengimo projekto informacinis modelis Vyriausybės nustatytais atvejais turi būti parengtas taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir naudojant Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių.”</i>
14	Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės 1V-978 Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patv... (Irs.lt)	Dokumento pakeitimas nustatant statinio informacinio modeliavimo ir NSIK taikymo reikalavimus	Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės papildyti šiuo punktu: <i>„3⁴. Elektroninių ryšių infrastruktūros projekto informacinis modelis Vyriausybės nustatytais atvejais turi būti parengtas taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir naudojant Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių.“</i>

3 lentelė. Dokumentai, kuriuose nebus pateiktos nuorodos į BIM-LT norminius ir kitus dokumentus.

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Teisės akto nuoroda	Pastabos
1	LR Teritorijų planavimo ir statybos priežiūros įstatymas	XII-459 Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas (Irs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
2(13)	Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas	I-2223 Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (e-tar.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Teisės akto nuoroda	Pastabos
			informacijos klasifikatoriaus taikymo
3	Lietuvos Respublikos žemės įstatymas	I-446 Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
4	Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas	VIII-1764 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
5	Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas	I-1539 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
6	Lietuvos Respublikos kelių įstatymas	I-891 Lietuvos Respublikos kelių įstatymas (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
7(12)	Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas	I-733 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (lrs.lt)	Netaikom Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
8(18)	Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas	I-301 Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
9	Geodezijos ir kartografijos techninis reglamentas GKTR 2.01.01:1999. Lietuvos respublikos teritorijoje statomų	32 Dėl techninių reikalavimų reglamento GKTR 2.01.01:1999 papildymo (lrs.lt)	Pasiūlymai šiam teisės aktui neteikiami, nes jis negalioja nuo 2023-01-04 Jei būtų paskelbta šio dokumento galiojanti redakcija, tikslinga

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Teisės akto nuoroda	Pastabos
	požeminių tinklų ir komunikacijų geodezinių nuotraukų atlikimo tvarka		dokumentą suderinti su BIM metodologija, papildyti sąvokų sąrašą, suderinti su NSIK
10	LR ŽŪM ministro 2017 11 23 įsakymas Nr. 3D-754 „Topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų derinimo tvarkos aprašas”	3D-754 Dėl Topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
11(50)	Automobilių kelių inžinerinių geologinių ir geotechninių bei statinio tyrimų rekomendacijos	V(E)-9 Dėl Automobilių kelių inžinerinių geologinių ir geotechninių bei statinio tyrimų rekomendacijų R ... (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
12(53)	PTR 3.04.01:2014 „Leidimų atlikti tvarkybos darbus išdavimo taisyklės”	IV-155 Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.04.01:2014 „Leidimų atlikti tvarkybos darbus išdavimo tais... (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
13(55)	PTR 3.08.01: 2013 „Tvarkybos darbų rūšys“	IV-663 Dėl paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.08.01:2013 "Tvarkybos darbų rūšys" patvirtinimo (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
14(56)	PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“	IV-538 Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ patvi... (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
15(66)	LR aplinkos ministro 2005-07-11 įsakymas Nr. D1-341 “Dėl Architektų atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo”	D1-341 Dėl Architektų atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo (lrs.lt)	Atsižvelgiantį tai, kad Statybos įstatymas nėra pildomas naujais statybos dalyviais – BIM dalyviais, nėra tikslinga keisti teisės akto nuostatas

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Teisės akto nuoroda	Pastabos
16(67)	STR 1.02.09:2005 "Teisės atlikti pastatų energinio naudingumo sertifikavimą įgijimo tvarkos aprašas"	D1-641 Dėl statybos techninio reglamento STR 1.02.09:2005 "Teisės atlikti pastatų energinio naudingumo s... (lrs.lt)	Atsižvelgiantį tai, kad Statybos įstatymas nėra pildomas naujais statybos dalyviais – BIM dalyviais, nėra tikslinga keisti teisės akto nuostatas
17(85)	Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašas	1526 Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašo patvirtinimo (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
18(86)	Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planas	D1-703 Dėl nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano patvirtinimo (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
19(105)	Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašas	1-220 Dėl Energetikos darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo (lrs.lt)	Atsižvelgiantį tai, kad Statybos įstatymas nėra pildomas naujais statybos dalyviais – BIM dalyviais, nėra tikslinga keisti teisės akto nuostatas
20 (23)	STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“	D1-880 Dėl statybos techninio reglamento STR 1.02.01:2017 „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripaži... (lrs.lt)	Atsižvelgiantį tai, kad Statybos įstatymas nėra pildomas naujais statybos dalyviais – BIM dalyviais, nėra tikslinga keisti teisės akto nuostatas
21 (54)	PTR 3.02.01:2014 „Tvarkybos darbų projektavimo sąlygų išdavimo taisyklės“	IV-159 Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 3.02.01:2005 "Tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektavimo są... (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo
22 (4)	LR architektūros įstatymas	XIII-425 Lietuvos Respublikos architektūros įstatymas (lrs.lt)	Atsižvelgiant į tai, kad Statybos įstatymas nėra pildomas naujais statybos dalyviais – BIM dalyviais, nėra tikslinga keisti teisės akto nuostatas
26(93)	Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos nuostatai	1S-181 Dėl Naudojimosi Centrine viešųjų pirkimų informacine sistema taisyklių patvirtinimo (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Teisės akto nuoroda	Pastabos
			informacijos klasifikatoriaus taikymo
12 (27)	STR 1.07.03:2017. „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“	D1-971 Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tv... (lrs.lt)	Nėra tikslinga pildyti teisės akto nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo metodų ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Teikiant derinimui EIR tvarkos aprašo projektą, siūloma numatyti įgyvendinamąsias nuostatas, kad nauji reikalavimai taikomi tik naujai paskelbtiems pirkimams.

Dokumente “Atrinktų valstybės informaciniams ištekliams ir viešojo turto valdytojams taikomų pirminių rekomendacijų ir su šiomis rekomendacijomis susijusių informacijos mainų modelių derinimo suvestinės” yra pateikti pasiūlymai SGC veiklos dalyvių ir valstybės informacinių sistemų sąveikumo BIM kontekste koncepcijai; pasiūlymai informacijos mainų tarp SGC dalyvių ir valstybės informacinių išteklių tobulinimui; rekomendacijos valstybės informacinių išteklių tvarkytojams ir viešojo turto valdytojams dėl parengtų duomenų, įskaitant ir jų parengimui taikant statinio informacinio modeliavimo metodus ir klasifikavimą pagal NSIK, įkėlimo į Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinę sistemą, IS Infostatybą ir Nekilnojamojo turto registrus bei sąsajas tarp nurodytų sistemų bei registrų.

Pasirinkus tinkamą IT sprendimą dėl sąsajų tarp valstybinių informacinių sistemų (IS Infostatyba, TIIS, NTKR), siekiant įkelti į jas projekto informacijos modelį, kuris parengtas taikant NSIK, pagal poreikį gali būti papildyti ir kiti teisės aktai.

**Pasiūlymų dėl teisės aktų
nuostatų keitimo
1 priedas**

**Projekto Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0029
„Priemonių, skirtų viešojo sektoriaus statinių gyvavimo ciklo
procesų efektyvumui didinti, taikant statinio informacinį
modeliavimą, sukūrimas“ (BIM-LT projektas)**

PASIŪLYMAI DĖL TEISĖS AKTŲ NUOSTATŲ KEITIMO

Versija v_01

2023 m.

DOKUMENTO STRUKTŪRA

Pasiūlymų dokumentą sudaro:

- I. Dokumento paskirtis
- II. Bendrosios nuostatos
- III. Pasiūlymai Statybos įstatymui
- IV. Pasiūlymai dėl kitų įstatymų keitimo
- V. Baigiamosios nuostatos

I. DOKUMENTO PASKIRTIS

1. Pasiūlymų dėl teisės aktų nuostatų keitimo dokumentas (toliau – Pasiūlymai) siūlo reglamentuoti statinio informacinio modeliavimo ir Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo nuostatas ir yra skirtas institucijoms, turinčioms teisėkūros iniciatyvą, siekiant įvykdyti:
 - 1.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugpjūčio 12 d. pasitarimo protokolo Nr. 35 klausimo Nr. 2 „Dėl Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus pasirinkimo“¹ sprendimą, pritarti Aplinkos ministerijos siūlymui įsteigti Lietuvos nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių ir jo valstybinę informacinę sistemą, CCI pagrindu sukurti Lietuvos nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių, kuris naudojant sukurtos Lietuvos nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus valstybinės informacinės sistemos priemones turi būti taikomas visuose viešojo sektoriaus statinių ir (ar) jiems paskirtimi artimų kilnojamųjų daiktų ir su jais susijusių objektų gyvavimo ciklo etapuose kuriamiems ir tvarkomiems duomenims ir (ar) informacijai klasifikuoti, teikti ir gauti, įskaitant šios informacijos teikimą į valstybės informacines sistemas, registrus, kadastrus ir gavimą iš jų, kad šiuos duomenis / informaciją tvarkant dalyvaujantys valstybės ir žinybiniai registrai, valstybės informacinės sistemos ir kiti informacijos šaltiniai būtų suderinti tarpusavyje. Šiuos siūlymus laikyti prioritetiniais ir, atsiradus finansavimo Europos Sąjungos finansinės paramos lėšomis galimybių, sudaryti sąlygas Lietuvos nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus valstybinės informacinės sistemos sukūrimą ir įdiegimą finansuoti minėtomis lėšomis. Įpareigoti Aplinkos ministeriją parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei projektus teisės aktų, suteikiančių įgaliojimus Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai priimti su Lietuvos nacionaliniu statybos informacijos klasifikatoriumi ir jo valstybine informacine sistema susijusius teisės aktus;
 - 1.2. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano², patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 155 (toliau – Planas), 6.2.22 papunktį, kuriuo Vyriausybė yra įsipareigojusi vykdyti Vyriausybės programos projektą – Tvarūs ir pasiekiami miestai – ir pavedusi Aplinkos ministerijai ir kitoms institucijoms parengti ir patvirtinti teisės aktus, susijusius su statinio informacinio modeliavimo (BIM) metodų taikymu.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

2.1. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 22 straipsnio 4 dalyje yra numatyta, kad viešųjų darbų pirkimo sutarčių ir projekto konkursų atveju valstybės narės gali reikalauti naudoti specialias elektronines priemones, pavyzdžiui, pastatų informacijos elektroninio modeliavimo priemones ar pan.

2.2. Siekiant įgyvendinant išskeltus Plano uždavinius į Plano veiksmų ir kitų Vyriausybės programą įgyvendinančių veiksmų, už kurių vykdymą atsakinga Aplinkos ministerija, atsakingų vykdytojų ir veiklų sąrašą³ yra įtrauktos šios veiklos:

2.2.1. Parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei įgyvendinamųjų teisės aktų projektus įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 35 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-251 ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 48 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-252, kuriais būtų nustatyti statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo atvejai ir tvarka;

2.2.2. parengti ir pateikti Vyriausybei teisės aktų, suteikiančių įgaliojimus Lietuvos Respublikos Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai priimti su Lietuvos nacionaliniu statybos informacijos klasifikatoriumi ir jo valstybine informacine sistema susijusius teisės aktus, projektus.

2.3. Šiuo metu yra priimti ir įsigalioję šie teisės aktai, reglamentuojantis statinio informacinio modeliavimo taikymą, viešuosiuose pirkimuose:

2.3.1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 35 straipsnio 2 dalies 13 punktą ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 48 straipsnio 2 dalies 12 punktą, kurie įsigaliojo 2021 m. gruodžio 1 d., ir kuriuose nustatyta, kad pirkimo dokumentuose turi būti nustatyti kriterijai dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir (ar) jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka, jeigu taikytina;

2.3.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimas Nr. 1061 „Dėl reikalavimų ir (arba) kriterijų dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas Nr. 1061), kuriuo nustatyta, kad reikalavimai ir (arba) kriterijai dėl privalomo statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo aplinkos ministro nustatyta tvarka turi būti nurodyti pirkimo dokumentuose perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams tais atvejais, kai perkamos ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių naujos statybos, rekonstravimo projektavimo paslaugos, naujos statybos, rekonstravimo darbai, kilnojamųjų daiktų (elektros energijos persiuntimui skirtų žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijų, oro kabelių linijų, požeminių ir povandeninių kabelių linijų ir jų technologinių priklausinių, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtus įrenginius, požeminių kabelių kanalų, linijas laikančių atramų ir kitų technologinių priklausinių, taip pat vartotojo elektros įrenginių, mažo ir vidutinio slėgio dujotiekių, ryšių linijų, ryšių kabelių, ryšių kabelių kanalų sistemų) įrengimo, pertvarkymo projektavimo paslaugos, įrengimo, pertvarkymo darbai, kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektavimo paslaugos, atnaujinimo (modernizavimo) darbai įgyvendinant urbanizuotose teritorijose esančių kvartalų atnaujinimo (modernizavimo) projektus, kai statiniai, kilnojamieji daiktai, kvartalai atitinka visas sąlygas dėl statybos skaičiuojamosios kainos.

2.3.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų,

įstatymo įgyvendinimo“⁴ 8.3 papunkčiu ir Užsakovo informacijos reikalavimus, patvirtintus Aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“, kuriomis vadovaujantis viešasis sektorius, organizuojant viešuosius pirkimus dėl statybos ar rangos darbų, privalo taikyti statinio informacinį modeliavimą.

III. PASIŪLYMAI STATYBOS ĮSTATYMUI

3.1. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus statinio informacinis modeliavimas yra privalomai taikomas tik viešuose pirkimuose, kurių objektai atitinka Vyriausybės nutarimo Nr. 1061 nustatytus reikalavimus ir (arba) kriterijus dėl privalomo statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo aplinkos ministro nustatyta tvarka. Tačiau nėra nustatyto vienodo, detalaus ir aiškaus statinio informacinio modeliavimo teisinio reglamentavimo – taikymo mechanizmo, t. y. kiekvienu atveju viešojo pirkimo organizacija turi pati nustatyti šią tvarką; nėra nustatytų kompetencijos reikalavimų asmenims, turintiems teisę vykdyti statinio informacinį modeliavimą, taip pat jų teisių ir pareigų. Tokio reglamentavimo nebuvimas sudaro prielaidas pažeisti vieną iš teisinės valstybės principų, kylančių teisinio aiškumo, tikrumo reikalavimų įgyvendinimui.

3.2. Siekiant išvengti teisinio neaiškumo, yra tikslinga Statybos įstatyme nustatyti statinio informacinio modeliavimo taikymo mechanizmą, numatant, kad statinio projektams, nurodytiems Statybos įstatymo 24 straipsnio „Statinio projektas. Prisijungimo projektas“ 1 dalyje, rengti Vyriausybės nutarime Nr. 1061 nustatyta tvarka turi būti taikomas statinio informacinis modeliavimas, ir kad aplinkos ministras nustato statinio informacinio modeliavimo taikymo tvarką. Atsižvelgiant į išdėstyta, siūloma papildyti Statybos įstatymo 24 straipsnį 25 dalimi ir ją išdėstyti taip: „25. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems statinio projektams rengti Vyriausybės nustatyta tvarka turi būti taikomas statinio informacinis modeliavimas.“ Taip pat tikslinga papildyti Statybos įstatymo 2 straipsnį statinio informacinio modeliavimo sąvoka, kuri yra aprobuota ir patvirtinta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir patalpintas Terminų banke.

3.3. Atsižvelgiant į tai, kad yra rengiamas Nacionalinis statybos informacijos klasifikatorius, kuris turi būti taikomas visuose viešojo sektoriaus statinių ir (ar) jiems paskirtimi artimų kilnojamųjų daiktų ir su jais susijusių objektų gyvavimo ciklo etapuose kuriamiems ir tvarkomiems duomenims ir (ar) informacijai klasifikuoti, teikti ir gauti, įskaitant šios informacijos teikimą į valstybės informacines sistemas, registrus, kadastrus ir gavimą iš jų, kad šiuos duomenis / informaciją tvarkant dalyvaujantys valstybės ir žinybiniai registrai, valstybės informacinės sistemos ir kiti informacijos šaltiniai būtų suderinti tarpusavyje, svarbu Statybos įstatyme nustatyti prievolę rengti statinio informacinio modeliavimo projektą vadovaujantis Nacionaliniu statybos informacijos klasifikatoriumi. Tuo tikslu siūlytina:

3.3.1. papildyti Statybos įstatymo 2 straipsnį Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus sąvoka: „Nacionalinis statybos informacijos klasifikatorius – Lietuvos statybos informacijos klasifikavimo sistema skirta informacijai apie užstatytą aplinką klasifikuoti ir identifikuoti, turinti kodavimo, apibrėžties, papildančių sinonimų ir kitas su statybos skaitmeninimu susijusias komponentes.“. Ši sąvoka turi būti yra aprobuota ir patvirtinta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir patalpinta Terminų banke;

3.3.2. įvertinus Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus specifiką, jo sandarą Statybos įstatyme siūloma nustatyti, kad Vyriausybės ar jos įgaliotos institucija patvirtintų Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių, kurio naudojimosi tvarką nustatytų aplinkos ministras. Pavyzdžiui, parengti LR Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus patvirtinimo“ projektą, kuriuo bus patvirtintas pats Nacionalinis statybos informacijos klasifikatorius, ir parengti LR aplinkos ministro įsakymo „Dėl Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus įgyvendinimo“ projektą, kuriame būtų nustatyta Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus taikymo tvarka, odontologijos, rekomendacijos Nacionalinio statybos informacijos klasifikatoriaus informacinės sistemos integravimui su statinio gyvavimo ciklo etapuose naudojamomis informacinėmis sistemomis.

3.4. Atsižvelgiant į argumentus, išdėstytus Pasiūlymų 3.2 ir 3.3 papunkčiuose, siūlytina papildyti Statybos įstatymo 24 straipsnio „Statinio projektas. Prisijungimo projektas“ 20 dalį ir ją išdėstyti taip: „20. Statinio projekto rengimo tvarką ir jo sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingųjų statinių sąrašą nustato aplinkos ministras.

Statinio informacinio modeliavimo projektas rengiamas vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintu Nacionaliniu statybos informacijos klasifikatoriumi, kurio naudojimosi tvarką nustato aplinkos ministras.“

3.5. Statybos įstatymo 11¹ straipsnyje „Statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką įgyvendinanti įstaiga“ 1 dalyje, kuri įsigalios 2023 m. gegužės 1 d., yra nustatyta, kad statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politiką pagal Statybos įstatyme nustatytą kompetenciją įgyvendins Vyriausybės įgaliota įstaiga, kuri atlieka šias funkcijas: kuria, tvarko, plėtoja priemones ir (ar) paslaugas, reikalingas statybos sektoriui skaitmeninti, statinio informacinio modeliavimo metodu taikymo plėtrai, jų naudai vertinti ir stebėti; vykdo statybos ir su juo susijusiuose sektoriuose vykstančių procesų stebėseną ir vertinimą, atsižvelgdama į statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo poreikius, rengia ir teikia pasiūlymus politiką formuojančioms institucijoms dėl statybos sektoriaus pažangos ir plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo. Atsižvelgiant į šias funkcijas siūlytina papildyti šios institucijos veiklą dar viena funkcija – atlikti viešojo sektoriaus turto investicinių projektų, kuriuose taikomas statinio informacinis modeliavimas, stebėseną aplinkos ministro nustatyta tvarka. Viešojo turto valdytojo, įgyvendinančios viešojo sektoriaus turto investicinius projektus, privalo teikti duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka, kurioje būtų nustatyta statinio informacinio modeliavimo taikymo poveikio skaičiavimo modelis⁵. Taip pat siūlytina:

3.5.1. apibrėžti subjektus – viešojo turto valdytojus, kurie vykdydami viešojo turto investicinius projektus, kuriuose taikomas statinio informacinis modeliavimas Vyriausybės nutarime Nr. 1061 nustatyta tvarka, yra tikslinga papildyti Statybos įstatymo 2 dalį šiomis sąvokomis:

3.5.1.1. Viešojo turto investicinis projektas – viešojo turto valdytojo veiklos, susijusios su sukuriama ar pagerinama viešuoju turtu, investicinis projektas, dėl kurio įgyvendinimo yra sudaryta ir galioja stambaus projekto investicijų sutartis.

3.5.1.2. Viešojo turto valdytojas – biudžetinė įstaiga, valstybės ar savivaldybės įmonė, akcinė ar uždaroji akcinė bendrovė, kurios daugiau kaip 50 procentų akcijų priklauso valstybei ar savivaldybei, viešoji įstaiga, kurios savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, kurie yra viešojo turto valdytojai ir / ar investiciniuose projektuose vykdo Užsakovo funkciją;

3.6. Statybos įstatyme yra apibrėžti statybos techninės veiklos pagrindinėms srities vadovai (Statybos įstatymo 12 straipsnis) ir statybos dalyviai (Statybos įstatymo 13 straipsnis), nustatyti jiems kvalifikacijos reikalavimai bei jų funkcijas nustato aplinkos ministras. Atsižvelgiant į tai, kad tikslinga nustatyti statinio informacinio modeliavimo taikymo dalyvius, jų apibrėžimus ir kvalifikacinius reikalavimus, kas sudarytų prielaidas užtikrinti, kad statinio informacinio modeliavimo paslaugas teiktų profesionalai. Tuo tikslu siūlytina:

3.6.1. papildyti Statybos įstatymą nauju 12¹ straipsniu, kuriame būtų išvardinti statinio informacinio modeliavimo taikymo dalyviai, t. y. statinio informacinio modeliavimo informacijos valdytojas; statinio informacinio modeliavimo vadovas; statinio informacinio modeliavimo koordinatorius; statinio informacinio modeliavimo specialistas; jų kvalifikaciniai reikalavimai ir atliekamos funkcijos.

3.6.2. papildyti Statybos įstatymo 2 straipsnį statinio informacinio modeliavimo taikymo dalyvių sąvokomis:

3.6.2.1. Statinio informacinio modeliavimo informacijos valdytojas – Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės fizinis asmuo, atitinkantis Įstatymo 12¹ straipsnyje nustatytus reikalavimus, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija ar jų padalinys, atstovaujantis statytojui (užsakovui), valdantis statinio informacinio modeliavimo taikymo politikos formavimo ir metodologijos diegimo procesą, nustatantis statinio informacinio modeliavimo tikslus ir uždavinius, rengiantis ir diegiantis statinio informacinio modeliavimo standartus ir reikalavimus, kitus statinio informacinio

modeliavimo dokumentus. Ši sąvoka turi būti yra aprobuota ir patvirtinta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir patalpinta Terminų banke;

3.6.2.2. Statinio informacinio modeliavimo koordinatorius – Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės fizinis asmuo, atitinkantis Įstatymo 12¹ straipsnyje nustatytus reikalavimus, koordinuoja statinio projektą, kuriame taikomas statinio informacinis modeliavimas, vykdo informacijos valdymo procesų organizavimą bei kontrolę. Ši sąvoka turi būti yra aprobuota ir patvirtinta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir patalpinta Terminų banke;

3.6.2.3. Statinio informacinio modeliavimo vadovas – Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės fizinis asmuo, atitinkantis Įstatymo 12¹ straipsnyje nustatytus reikalavimus, atstovaudamas rangovui, nustato statybos projekto, kuriame taikomas statinio informacinis modeliavimas, tikslus ir uždavinius, kuria ir diegia statinio informacinio modeliavimo standartus ir reikalavimus statybos projekte, kuriame taikomas statinio informacinis modeliavimas. Ši sąvoka turi būti yra aprobuota ir patvirtinta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir patalpinta Terminų banke;

3.6.2.4. Statinio informacinio modeliavimo specialistas – architektas ar statybos inžinierius, atitinkantis Įstatymo 12¹ straipsnyje nustatytus reikalavimus, kuris rengia statinio projekto dalį, kuriam taikomas statinio informacinis modeliavimas. Ši sąvoka turi būti yra aprobuota ir patvirtinta Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir patalpinta Terminų banke.

3.6.3. Statybos įstatymą naujame 12¹ straipsnyje numatyti statinio informacinio modeliavimo taikymo dalyvių kvalifikacinius reikalavimus ir funkcijas:

3.6.3.1. Eiti statinio informacinio modeliavimo informacijos valdytojo arba statinio informacinio modeliavimo vadovo pareigas, turi teisę Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti fiziniai asmenys, turintys statybos inžinerijos mokslų krypties grupės ar architektūros krypties studijų magistro kvalifikacinį laipsnį (ar jam atitinkantį), įgytą universitete ir penkerių metų profesinės veiklos patirties arba inžinerijos mokslų krypties grupės ar architektūros krypties mokslų daktaro laipsnį (ar jam atitinkantį), įgytą universitete, ir dvejus metus profesinės veiklos patirties.

3.6.3.2. Eiti statinio informacinio modeliavimo koordinatoriaus pareigas, turi teisę Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti fiziniai asmenys, turintys statybos inžinerijos mokslų krypties grupės ar architektūros krypties studijų magistro kvalifikacinį laipsnį (ar jam atitinkantį), įgytą universitete ir trejus metus profesinės veiklos patirties.

3.6.3.3. Eiti statinio informacinio modeliavimo specialisto pareigas, turi teisę Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti fiziniai asmenys, turintys statybos inžinerijos mokslų krypties grupės ar architektūros krypties studijų bakalauro kvalifikacinį laipsnį (ar jam atitinkantį), įgytą universitete, ir du metus profesinės veiklos patirties arba statybos Inžinerijos mokslų krypties grupės ar architektūros krypties studijų magistro kvalifikacinį laipsnį (ar jam atitinkantį), įgytą universitete, ir vienerius metus profesinės veiklos patirties.

3.6.3.4. Statinio informacinio modeliavimo taikymo dalyvių pagrindines funkcijas nustato aplinkos ministras.

IV. PASIŪLYMAI DĖL KITŲ ĮSTATYMŲ KEITIMO

4.1. Statybos įstatymas reglamentuoja statinio⁶ – nekilnojamojo daikto (pastato arba inžinerinio statinio), turinčio laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus – statybos teisinius santykius. Šis įstatymas taikomas tik gamtinių dujų sistemos, elektros energetikos objektų ir įrenginių elektroninių ryšių infrastruktūrų, priskirtinų nekilnojamam turtui, statybos darbams.

4.2. Statybos įstatymas netaikomas gamtinių dujų sistemos, elektros energetikos objektų ir įrenginių elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamiesiems daiktams, kurie yra:

4.2.1. gamtinių dujų sistemos kilnojamieji daiktai – mažo ir vidutinio slėgio dujotiekiai⁷;

4.2.2. elektros energetikos objektų ir įrenginių kilnojamieji daiktai – elektros energijos persiuntimui skirtos žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijos, oro kabelių linijos, požeminių ir povandeninių kabelių linijos ir jų technologiniai priklausiniai, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengti įrenginiai, požeminių kabelių kanalai, linijas laikančios atramos ir kiti technologiniai priklausiniai, taip pat vartotojo elektros įrenginiai⁸;

4.2.3. elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamieji daiktai – ryšių linijos, kabeliams, ryšių kabelių kanalai sistemoms⁹.

4.3. Pasiūlymų 4.2.1 – 4.2.3 papunkčiuose išvardintiems kilnojamiesiems daiktams projektuoti ir įrengti taikomi šie teisės aktai:

4.3.1. gamtinių dujų sistemos kilnojamiesiems daiktams – Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo“;

4.3.2. elektros energetikos objektų ir įrenginių kilnojamiesiems daiktams – Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-22 „Dėl elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“;

4.3.3. elektros energetikos objektų ir įrenginių kilnojamiesiems daiktams – Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. IV-978 „Dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

4.4. Atsižvelgiant į tai, kad statinio informacinio modeliavimo sąvoka ir taikymo tvarka bus nustatytos Statybos įstatyme, yra tikslinga numatyti, kad gamtinių dujų sistema, elektros energetikos objektai ir įrenginių elektroninių ryšių infrastruktūra, įskaitant ir kilnojamuosius daiktus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais projektuojami naudojant statinio informacinį modeliavimą, kaip jis apibrėžtas Statybos įstatyme.

4.5. Remiantis tuo, kas yra išdėstyta, siūloma papildyti:

4.5.1. LR Gamtinių dujų įstatymo 13¹ straipsnį „Mažo ir (ar) vidutinio slėgio dujotiekių projektavimas ir įrengimas“ 3 dalimi ir ją išdėstyti taip: „3. Gamtinių dujų sistema, įskaitant šio straipsnio 2 dalyje nurodytus kilnojamuosius objektus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais projektuojami naudojant statinio informacinį modeliavimą, kaip jis apibrėžtas Statybos įstatyme.“ Taip pat yra tikslinga papildyti Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo taikymo gamtinių dujų sistemos kilnojamiesiems daiktams;

4.5.2. LR Elektros energijos įstatymo 75 straipsnį „Žemės naudojimas elektros energetikos objektams“ papildyti 2¹ dalimi ir ją išdėstyti taip: „2¹. Elektros energetikos objektai ir įrenginiai, įskaitant šio straipsnio 2 dalyje nurodytus kilnojamuosius objektus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais projektuojama naudojant statinio informacinį modeliavimą, kaip jis apibrėžtas Statybos įstatyme.“ Taip pat yra tikslinga papildyti Elektros

įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo taikymo elektros energetikos objektų ir įrenginių kilnojamiesiems daiktams.

4.5.3. LR Elektroninių ryšių įstatymo 42 straipsnį „Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo pagrindai“ papildyti 4¹ dalimi ir ją išdėstyti taip: „4¹. Elektroninių ryšių infrastruktūra, įskaitant šio straipsnio 4 dalyje nurodytus kilnojamuosius objektus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais projektuojama naudojant statinio informacinį modeliavimą, kaip jis apibrėžtas Statybos įstatyme“. Taip pat yra tikslinga papildyti Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės nuostatomis dėl statinio informacinio modeliavimo taikymo elektroninių ryšių infrastruktūros kilnojamiesiems daiktams.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

5. Statybos įstatymo, Gamtinių dujų įstatymo, Elektros energijos įstatymo, Elektros ryšių įstatymo pakeitimo projektuose siūlytina nustatyti įgyvendinamąsias nuostatas, kad siūlomi pakeitimai taikomi viešojo pirkimo organizacijoms, kurioms taikomos Vyriausybės nutarimo Nr. 1061 nuostatos. Taip pat įvertinti jų įsigaliojimą, atsižvelgiant į Projekto rezultatus.
